

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KADINLAR ve BAŞKA EVRENLER

Kadınların
Gerçeküstü Yaşamlarına
Dair Öyküler

nesibe
çakır

KADINLAR VE BAŞKA EVRENLER

Kadınların Gerçeküstü Yaşamlarına Dair Öyküler

NESİBE ÇAKIR

1967’de Simmern, Almanya’da doğdu. İstanbul Üniversitesi’nde Klasik Arkeoloji eğitimi aldıktan sonra Universitaet des Saarlandes’de Klasik Arkeoloji, Ön Asya Arkeolojisi ve Sanat Tarihi dallarında lisans ve yüksek lisans yaptı. Antik Dönem kadın ikonografisi alanında çalışan Prof. Carola Reinsberg’in danışmanlığında yüksek lisans tezini yazan Nesibe Çakır’ın ilk öykü kitabı “Antik Yunan Mitolojisinin Kadınlarına Dair Öyküler” 2016 yılında Ayizi Kitap tarafından yayınlanmıştır. “Kadınlar ve Başka Evrenler” yazarın ikinci öykü kitabıdır; öykülerden “Yunus”, “Deniz Mağarası” adıyla Kayıp Rıhtım’da, “Pangea” altZine’de ve “Tart” Can Öykü Gazetesi’nde yayımlanmıştır. Yazar ayrıca tarihsel çocuk romanları yazmaktadır. Nesibe Çakır Mersin Üniversitesi Arkeoloji Bölümü’nde başladığı öğretim görevliliğine Çukurova Üniversitesi’nde Arkeoloji Bölümü’nde devam etmektedir. Evli ve bir kız annesidir.

Nesibe Çakır’ın diğer kitapları
Kilikya’nın Son Korsanları, (2013, Arkeoloji ve Sanat Yayınları)
Elayussa’dan Kaçıs, (2016, Can Çocuk)

Ayizi Yayınları 61
Edebiyat Dizisi 32. Kitap
Yayın Koordinatörü: İlknur Üstün

KADINLAR VE BAŞKA EVRENLER
Kadınların Gerçeküstü Yaşamlarına Dair Öyküler

Nesibe Çakır
1.Baskı, Ekim 2018, Ankara
ISBN: 978-605-2277-11-9
Yayıncı Sertifika No: 20762

Kadınlar ve Başka Evrenler'i
Nesibe Çakır yazdı,
Aksu Bora yayına hazırladı,
tasarımı Tennur Baş yaptı.

Baskı ve Cilt:
Sena Ofset
Sertifika No: 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: + 90 212 613 03 21

AYIZI YAYINLARI

A: Atatürk Bulvarı No: 223/12 06680 Kavaklıdere/Ankara Türkiye
T: +90.312.467 16 18 F: +90.312.467 16 19
W: www.ayizi.com.tr E: bilgi@ayizi.com.tr

KADINLAR VE BAŞKA EVRENLER

Kadınların Gerçeküstü
Yaşamlarına Dair Öyküler

Nesibe Çakır

annem'e

TEŞEKKÜRLER

Kadınlar ve Başka Evrenler'in metni üzerinde çalışırken
beraber kapılar araladığımız editörüm Aksu'ya,
en başından beri cesaret aşılayan Ayizi'nin meleği İlknur'a,
Kitabımın yayımlanma sürecinde emeği geçen Ayizi
Kadınları'na
ve hikâyelerimin ilk okuyucusu eşim Kadir'e gönülden
teşekkürler...

İÇİNDEKİLER

<i>Pangea</i>	13
<i>Yunus</i>	21
<i>Saat</i>	31
<i>Tart</i>	41
<i>Kütüphane</i>	47
<i>Bahçe</i>	59
<i>Mezarlık</i>	69
<i>Müze</i>	79

*Selam size, Zeus'un kızları,
Verin bana o büyüü sesinizi,
Kutlayın benim dilimden ölümsüzlerin soyunu,
Onlar ki doğdular Toprak Ana ve yıldızlı Gök'ten,
Karanlık Gece'den, suları acı Deniz'den.
Söyleyin nasıl doğdu tanrılardan önce
Topraklar, ırmaklar, şişkin dalgalarıyla engin Deniz,
Pırıl pırıl yıldızlar ve üstümüzdeki sonsuz gökler.*

**Hesiodos, Tanrıların Doğuşu,
Türk Tarih Kurumu, Ankara 1977, s. 108
(Türkçesi Sabahattin Eyuboğlu- Azra Erhat).**

PANGEA

*Hepsinden önce ve her şeyden sonra
yine kaos vardı.*

Uzay Arkeolojisi İstasyonu nöbetim bu sefer başıma iş açmıştı. Titreyip duran holografiden hiçbir veri alamıyordum. Diğerleri dışarıda görevdeyken, kızımın bana dönmelerini beklemek kalmıştı.

Sonunda mesaj geldiğinde karnıma bir ağırlık saplandı, içerdeki son hava kırıntısını çekercesine nefesim tıkanıp. Ana konsöl ekranında kocaman harflerle “KAPSÜL BOZUK, GELİP BİZİ ALMALISIN” yazıyordu.

Ada’yı tek başına bırakıp boşluğa çıkamazdım. Huzurlu rüyalara dalmış bir melek gibi uyuyordu. Terleyen alnından kumral saçları çektim. Hâlâ bebekliğinden izler taşıyan tom-

bul yanaklarını öptükten sonra onu kaldırdım. Uyku sersemliğinden olacak, direnmeden lacivert tulumun içine giriverdi. Gümüş renginde şeritlerle kol ve ayak bileklerinin etrafını sıkıca kapatırken, o da boynuna yükselen özel fermuarı tırnakları kemirilmiş parmaklarıyla çekmeye çalışıyordu.

Küçük kapsülümüzle yola çıktık. Yarım saat içinde orada olacağımızı hesaplamıştım. Ada, yüzünü altıgen pencereye yapıştırmış, “gri top” adını taktığı Dünya’yı seyrediyordu. Dışarıdakilerle sesli bağlantı kuramıyordum. İyice kaygılanmıştım. Belki holomap ile yerlerini bulabilirdim.

“Anne, volkan patlamaları ve depremler durursa insanlar Dünya’ya geri döner mi?” Dudağının kenarını kemirmeye başladı.

“Bilmiyorum tatlım, görevimiz yeni gezegenimizi bulmak.” Ezber bir yanıt. Yerküre çoktan gözden çıkarılmıştı.

Holografik harita karşımda belirirken ürkütücü gerçekle yüz yüze geldim. Dört uzay arkeologunun olması gereken yerde hiçbir iz yoktu. Kapsülümüz Dünya’nın yeni uydusu Pangea’nın yüzeyinde, daire şeklinde dizili bazalt blokları keşfettiğimiz kraterin kenarına indiğinde radarla her yeri taradım. Kaybolmuşlardı. Ada’ya belli etmeden bir süre ne yapacağımı düşündüm. Kızımla Pangea’da yapayalnızdık, tıpkı doğumunda kaldığımız özel hücredeki gibi.

Arkeoloji merkezine geri dönerken Ada biraz uyudu. Ben de Dünya’nın geçici kolonisi ile bağlantı kurmaya çalıştım. Sanki görünmez bir şey tüm iletişimi kesmişti. Her denememde insan sesi bekledim. Pangea’nın kısa süren geceleri güneşin soluk ışığıyla aydınlanan gündüzlere bağlanması

sanki sonsuz kere tekrarlanmıştı. Aslında sadece 28 gün geçmişti.

Önceleri en önemli sorunumuz haberleşmeydi ama giderek daha acil iki meseleyle yüzleşmemiz gerekti: azalan yiyecek ve tıbbi stok.

Kızım büyüdüğü, işler karmaşılaştı- oyun istiyordu, canı sıkılıyordu... Bebek olsa daha kolaydı belki de. Onu oyalamak için istasyonda gizli yerler keşfetme oyunu uydurdum. Bomboş koridorlarda kovalamaca, yapay serada saklambaç oynadık. Odalardan birini atölye haline getirdim. Çünkü en sevdiği şey resim yapmaktı. Mutfak bölümü zaman geçirmek için ideal bir yerdi. Konserve hamur ruloları bitecek gibi görünmüyordu. Biz de ekmek, pasta kurabiye pişirmeye başladık. Araştırma üssümüzün ev gibi kokmasını başarmıştık sonunda.

Ada'ya belli saatlerde radar nöbeti vermiştim. Panelin önünde oturup sıra dışı bir şey olursa bana haber verecekti.

Pangea'nın 20 saatlik günlerinden birinde, "Anne, anne ekrana bak. Yaklaşıyorlar!" diye bağırdı. Heyecandan kopuk kopuk konuşuyordu. "Meteorlar geliyor!"

Onun için her şey oyun gibiydi, rolüne kaptırmıştı kendini. Zıplayıp kendi etrafında dönüyor, "Meteorodos, Meteorodos," diyerek dans ediyordu.

Dört yaşlarındayken kızıma yazdığım hikâyenin kahramanı, meteor üzerinde seyahat eden bir uzaylıydı. Ekibimin kaybolduğu ve haberleşmenin kesildiği o günden beri hiç

bu kadar telaşlanmamıştım. Elimdeki günlüğü fırlatıp yanına koştum.

Küçük uydumuz Pangea'ya hızla bir meteor fırtınası yaklaşıyordu. Göğüs kafesime çöken ağırlıkla ellerim titremeye başladı. Dayanacak bir yerler arandım. Yüzüme ateş basmıştı. Üzerimdeki vücut ısıyı ayarlayan termal yeleği çıkardım ve gözlem panelinin koltuğuna oturdum. Ada yüzümün halini fark etmiş olmalıydı ki şarkı söylemeyi kesip yanıma geldi. Holografik düzlemden ilk verileri almak için komut verdim. Mekanik ses üç kez tekrarladı. "2 saat 17 dakika!"

Ben üç boyutlu meteor fırtınasına bakakalmıştım. Nefes almakta zorlanıyordum.

Ada, "Bize mi çarpacaklar?" diye sorunca korkumu bulaştırmak üzere olduğumu anladım.

"Daha önce de olmuştu; fırtına geçinceye kadar üssün koruma kalkanını kullanacağız," dedim. Aslında meteor fırtınası bana hiç denk gelmemişti. Neyse ki kalkanı işler hale getirmeyi üsteki her personel öğrenmek zorundaydı.

Bu araştırma istasyonu sesli haberleşme sistemindeki arızayla beni zaten bir kez yarı yolda bıraktı, umarım kalkanı çalışıyordur, diye içimden geçirdim. Çocuğumun yanında her aklıma geleni söylememem gerektiğini ancak yalnız kalınca idrak edebilmişim. Soğukkanlı görünmeye çalışarak diğer yedek panelin önüne geçtim.

KALKAN AKTİF yazısı altındaki ayarları sisteme girerken Ada omzumun üzerinden bakmayı sürdürüyordu. Sonra

çok doğal bir hareketle kucağıma ilişti. Elimin titrediğini görmüştü, teselli edercesine başını şakağım dayadı. İnsani varlığımızın birbirine aktardığı sıcaklığı duydum. Her şeyin farkındaydı. Saklamaya çabaladığım korkumla ancak onunla paylaşırsam başa çıkabileceğimi kısa zamanda anlayacaktım.

KALKAN AKTİF kırmızı sinyaliyle uyarı vermeye başladı. Aynı işlemi tekrarladım. Kırmızı ışık gözümün önünde uzun alarm sesi eşliğinde yanıp yanıp sönüyordu. Ada rahatsız edici siren yüzünden ağlamaya başladı. Bir korkuluk gibi kollarını sarkıtmış, içli içli genizden gelen sesiyle. Bedeni her zamankinden daha zayıf göründü gözüme.

Ben doğrulunca, “Anne, gitme!” diyerek haykırdı.

İlk aklıma gelen, kalan iki saat içinde kalkanın işler hale gelmesini beklemektir. Gökteşlerinin Pangea’ya isabet edecekleri kesindi. Ada’ya takıldı bakışlarım. Ağlaması hafiflemişti ama hâlâ içini çekiyordu.

“Ada, şu uzaylı Meteorodos Nubi vardı ya, onun gibi yapalım mı?” dedim soğuk parmaklarımla gözyaşlarını silerek. Bu cesareti nereden buldum bilmiyorum, annelik sezgileri belki de.

Burnunu çekip şöyle bir baktı. Cebimden bir mendil bulup verdim.

Ciddiye alıp almamakta kararsız gibiydi. “Nubi meteor üzerinde yolculuk yapıyor ama.”

“Biz de yaparız.”

Kalkanın aktif hale geleceği süreyi hatırlatan sistemin sesini kısıtım. Bir buçuk saat kalmıştı. Bir kez daha acil durum

kapsülüne sığınacaktık. Ne olur ne olmaz diye çok önceden gerekli malzemeyi depoladığım aracı kalkışa hazır tutuyordum. Ada'yı elinden tutarak yatakların olduğu bölmeye koşturdum. Gündelik eşyamızı hep bir arada tutuyordum, o yüzden toparlaması kolay oldu. Onları koca bir çantaya doldururken bir baktım ki Ada da üç beş oyuncağını topluyor. Sesimi çıkarmadım. Çocuğun zaten pek eşyası kalmamıştı. Olanı da elinden alacak değildim.

Kendimi kötü hissettiğim anların birinde öfkeme engel olmamış ve dağınıklığını bahane edip bağırıp çağırmıştım. Ada suratını asıp bölmesine gidince gizlice onu seyretmiştim. Giysilerini beceriksizce katlarken bir anda her şey öyle önemsiz görünmüştü ki. Çaresiz anne olarak sinir krizine meyil etmek kolay bir tuzaktı. Burada, tek başımıza bir hiçlikteydik.

Gözüm holografik verileri de kontrol edebildiğim konsol saatindeydi. Yalnız kısa uçuşlara uygun kapsül ana iskelede duruyordu. Birkaç koridoru geçtik ve asansörle iki kat inerek kargo kapısına ulaştık. Kapsüle yerleşir yerleşmez hemen havalandım ve radarda büyüklüğü bize uygun olan bir meteorun yaklaşmasını beklemeye başladım. Fazla zamanımızın kalmadığının farkındaydım. Biçimsiz kayalar, serseri mayın gibi bize çarpabilirlerdi. İlk yaklaşanlardan Pangea'yı vurmadan geçecek bir meteor bulamazsam çok geç olacaktı.

Kızım ağlamayı bırakmıştı. Emniyet kemeriyle bağladığım koltukta konuşmaya yeni başladığı zamanlar boynuzlu her hayvanı inek zannedip, adını Mö koyduğu peluş geyiğini kucağında sıkı sıkı tutuyordu.

“Anne, anne,” diyerek beni bilmem kaçınıcı kez çağırmasıyla

ona döndüm. “Nubi evine dönüyordu değil mi?”
“Evet, bir tanem dönüyordu.”

İşte oradaydı, aradığım ölçüde bir karaltı radara girmişti. Kapsülün göktaşının koordinatlarına göre çekim alanına girmesi gerekiyordu. Diğerlerinin arasından sıyrılarak ona ulaşmalıydık. Seyrek bir gruba rastlamıştık neyse ki. Aralarından sıyrılıp küçük bir gözlem evi büyüklüğünde olan meteorun oyuğuna yerleştirdim kapsülü. Meteor fırtınasının koordinatları Dünya kolonisiyle aynıydı. Bu göktaşı bizi eve götürecekti.

Arkamızda bıraktığımız uydu Pangea turuncu patlamalar arasında çaresiz görünüyordu. Arkeoloji üssümüz daha fırtına içine girer girmez, bir dizi göktaşı isabetiyle dümdüz oldu.

Ada kocaman açılmış gözleriyle izliyordu olup biteni. Bacakları koltuğa kısa geldiğinden ayakları yere değmiyordu. Aşınmış kauçuk tabanlı pabuçlarını sallayıp duruyordu.

“Tuvaletin mi geldi?” dedim.

Sessizce kafasını salladı. Düğmeye basınca alüminyum duvarda bir nişin içinde beliren emaye oturak vınlayarak ortaya çıktı. Kendi çıkıp üzerine yerleşti. Arkamı dönüp koltuğuma gidecekken, “Anne yanımda bekle,” dedi.

Küçük elini avucumun içine aldım. Geri dönüp yerimize yerleşirken iç cebimde sakladığım son tahıllı gofreti uzattım ona.

YUNUS

*Gizemler denizden gelir ve denize döner.**

Esra o sabah yunusu görmek için deniz mağarasının olduğu koya giderken için için kabaran huzursuzluğunun biraz olsun dineceğini umuyordu. Hızla kumsalı arşınladıktan sonra elini gözlerine siper ederek Ege Denizi'nin sakın dalgalarına baktı bir süre. İleride, dalları olgun meyvelerle aşağılara kadar sarkmış incirin dibine oturdu. Güneşin sıcaklığı hafif bir esintiyle yüzünü okşuyordu. Gözlerini kapattı. Kum çıp-

* Carl Kerényi'nin *Eleusis (Elysium)*, *Anne Kızın Arketip İmgesi* adlı eserinde (s. 59) Euripides'in korosundan bir alıntı üzerine ("Deniz Tanrıçaları, Nereus'un kızları da inisiyelerin dansına katıldılar.") şöyle bir yorum yapar: "Bu ifade bir bakıma, Yunanlar'ın en önemli gizemlerinin denizden geldiğini söylemektedir."

lak ayakları altında ılık bir halı gibi kıpırdandı. Tuz ve yosun kokusunu içine çekerek kalbinin atışlarını yatıştırmaya çalıştı. Fazla zamanı kalmamıştı.

“Deniz her şeye iyi gelir!” demişti babası. Derin kırıışıklar arasında mavi gözleri birer vaha gibi ona umut verirdi.

Küçüklüğünden beri, birlikte bu koyda balığa çıkışlarını hatırladı: O kayıktayken Esra kendini derinliğe bırakıp suyun altını incelerdi. Yunusla da ilk böyle karşılaşmıştı. Zamanla kayıklarına eşlik eden hayvana alışır oldu.

Yaz başı, babasının ölümünden birkaç gün önceydi. Sır verir gibi, “Kaptan olmak istiyorum, okumaya devam etmek istiyorum,” demişti.

“Hayallerine ve yaşama güvenmelisin!” diyen balıkçı, dalgın bir ifadeyle sürdürmüştü konuşmasını. “Bir annene soralım, gönlünü almaya çalışalım.”

Fakat buna fırsat bulamadı. Babası aniden vefat etti. Sabah güneş doğarken uykusunda ölmek belki en huzurlu ölüm şekli olsa da onu avutmaya yetmemişti. Şimdi ondan geriye kalan en değerli şey, şehirdeki sahaflardan toplayıp getirdiği bir bavul dolusu kitaptı. İçlerinde iki tanesi vardı ki babası elinden bırakmazdı: Homeros’un İlyada ve Odyseia’sı.

Annesinin sözleri kafasının içinde çınlamaya başladı yine. “Bu kadar okuduğun yeter!” Ona göre 14 yaşından sonra okula gerek yoktu. Babasının ölümü üzerinden çok geçmeden, kasabada yaşayan fırıncı bir aile durmadan gelip gitmeye başlamıştı. Onu oğullarına istiyorlardı. Esra bu ısrarlı zi-

yaretlerden huylanmıştı ama annesinin kendisine sormadan bu kadar ileri gideceğini tahmin edememişti.

Bir gün konuyu açıp, “Bak kızım, okula gideceksin de ne olacak! Evlensen iyi olur,” demişti. O da annesinin baskısına fazla dayanamayıp tek bir şartla kabul etmişti: Bir ay düşünme süresi.

Arkasında gelen çıtırtıyla irkildi. Meraklı bir kertenkele yanı başında öylece duruyordu. Göz göze geldiler, Esra bakışlarını yeniden koya çevirdiğinde, deniz mağarasına doğru yüzen yunusu gördü. Telaşla ayağa fırladı, kumlara bata çıka kumsalın ucuna doğru seğirtti.

Kayalık bir girintinin üzerine çıktı, eski şortu ve tişörtünü çıkarmadan suya balıklama daldı. Hızlı kulaçlarla deniz mağarasına yüzdü. Doğal bir kayalık kemer mağaranın ağzını çevreliyordu. Yunusu ürkütmemek için dibe daldı. İçeride ışıkların oynadığı kumlu tabanda kendi gölgesinden başka hiçbir şey göremeyince, yeniden yüzeye çıktı. Nefes nefese etrafına bakındı. İçeriye nemli ve tuzlu bir hava sinmişti. Girişten gelen ışık mağarayı aydınlatıyor, tavanındaki soluk titreşmeler gümüşümsü bir kubbeyi andırıyordu.

Sırt üstü yattı, kendini suya bıraktı. Kıpırtısız suda aniden dairesel dalgalanmalar başladı. Az ötede koyu mavi bir yüzgeç görüldü. Bu yunustu. Başını yukarı aşağı sallayıp ısığa benzer kesik, tiz bir ses çıkarıyordu. Burun uzantısını andıran gagasını suya daldırıp çıkarmaya devam edince, Esra aşağısını işaret ettiğini anladı ve derin bir soluk alıp suyun altına daldı.

Dingin sessizlikte adının çağrıldığını duydu. “Esra, Esra!”

Űrperdi, suyun yüzeyine çıktı. Düzensiz soluk alıp verişine Yunusun mağarada yankılanan cıvıdayışı karıştı.

Genzinin yanmasına aldırmadan yeniden daldığında, aynı ses konuştu. “Esra, dinle beni! Buradayım!” Yunus sanki gü-lümsüyordu. “Korkma, konuşan benim! Sana su altında nasıl nefes alacağını göstereceğim. Şimdi sadece dinle, olur mu?”

Kız tamam dercesine başını salladı. Ancak aklının bir yanı, “Rüyadayım! Birazdan uyanacağım,” diyordu.

“Sana soluk almanı sağlayacak bir maske getireceğim, onu burnuna takacaksın,” dedikten sonra Yunus hızla suyun di-bine, koyuluğa doğru kayboldu.

Hava almak için başını çıkaran Esra yuttuğu su yüzünden öksürüyor ve kesik kesik nefes alıyordu. Űşümüştü.

Titreyerek kendi kendine fısıldadı. “Adımı biliyor! Sakinleş-meliyim!” Etrafına bakındı. “Nereye gitti bu?”

Biraz sonra bir şıpırtı duyuldu. Yunus geldiğini belli etmek ister gibi kuyruğunu çarparak yaklaşıyordu. Esra kendine şaşırdı; pekâlâ yüzerek uzaklaşabilir, Yunusu arkasında bırakabilirdi. Ama öylece beklemişti.

Yunus burnunda asılı tuhaf nesneyi kıza uzattı. O da çekin-gen bir tavırla çekip aldı. İlk bakışta el ayası büyüklüğünde bir midye kabuğuna benzese de, kaygan yüzey avuçta lastik gibi şekil değiştiriyor ve dışarıdan gelen gün ışığıyla saydam-laşıyordu. Esra ince bir yosunu andıran kaygan ipi başından

geçirip midye biçimindeki maskeyi burnunun ve ağzının üzerine yerleştirdi.

Maskeyle yeniden daldığında, yunus zarif bir kıvrılma hareketiyle dibine kadar geldi. “Gördün mü? Şimdi daha rahat nefes alabilirsin ve benimle konuşabilirsin.”

Esra şaşkınlığından kurtulamamıştı hâlâ, kocaman gözlerle sordu: “Benden ne istiyorsun?”

“Denizaltında yaşamak ister misin?”

Elini maskeye götürdü; çıkarsa mıydı?

Yunus bunu anlamış gibi yineledi. “Sana yardım edebilirim!”

“Neler saçmalıyorsun! Sen kimsin? Bir yunus olamazsın!”

“Hayır değilim!”

“Kıyıya çıkmam lazım, seni hayal ediyor olmalıyım!”

“Fazla zamanım yok, kararını gün batımına kadar vermelisin.”

“Neyin kararını?”

“Eğer benimle gelmeye gönüllü bir insan bulamazsam sonsuza kadar yunus kalacağım.”

“Bu da ne demek oluyor? Ne diye seninle geleyim ki!”

“Hayallerindeki yer deniz değil miydi?”

“Bundan sana ne, hem sen nasıl yunus oldun? Önceden neydin ki?”

“Su Şehri’nin yasalarına karşı gelmiş bir insanım. Sembolumuz mercanı insanların dünyasına çıkardım. Oysa denizaltına ait olan denizde kalır, yukarı çıkarılamaz. İnsanların dünyasından hiçbir şey de aşağı getirilemez.”

“Bunu niye yaptın?”

“Güzel bir kıza yardım etmek için.”

“Ama anlamıyorum, hani bana yardım etmek için bura-

daydın? Şimdi başka biri için kendimi mi feda edeceğim! Hem niye ben?”

Esra göğsünü sıkıştıran öfkeyi hissetti. Maskeyi fırlatıp atmayı geçirdi içinden. Bu bir kâbus olmalıydı. Yunusa çıkıştı. “Benden istediğine bak! Deniz insanı mısın nesin, git mercanı hediye ettiğin kıza yalvar!”

Fakat yunusun gözlerine inen buğu perdesini görünce duruladı.

“Dinle! Bunu yaparken başıma gelecekleri göze almıştım. Anlamıyor musun? O sendin! Babanın bulduğu mercan kol-yeyi ağa ben koydum. Sana ancak yunus olarak yardım eli uzatabilirdim. Seni çok kez babanla balık tutarken izledim ve hayallerini, kaptan olmak istediğini öğrendim. Suyun altından kim bilir kaç kez gün ışığı vuran yansımanı seyrettim. Kayığınızın etrafında dolaşıp duran o yunus bendim! Şimdi de geri dönebilmem için senin yardımına ihtiyacım var.”

“Sana nasıl yardım edebilirim ki? Balık kuyruklu bir denizkızına dönüşerek mi?”

“Hayır, insan olarak kalacaksın. Ama çok farklı bir dünyada, denizde yaşamaya uygun duyularla.”

“Senin yaşadığın yer neresi?”

“Bunu görünce anlayacaksın.”

“Ama ben öylece çekip gidemem, annem sonra deliye döner. Ona veda etmeliyim.”

Yunus başını eğdi. “Tamam, seni burada bekleyeceğim, güneş batmadan mağarada ol!”

Kız hızlı kulaçlarla koya geri yüzdü. Onlar mağaradayken

nerdeyse ikinci olmuştı. Var gücüyle kasabaya giden toprak yolda koşmaya başladı.

Karşıdan fırıncının oğlu homurtular çıkaran motosikletiyle geliyordu. Yanında durdu. “Ne haber Esra, seni gezdireyim mi?” “İstemez!” Esra kıpkırmızı bir suratla burnunu çekerek tısladı.

“Hadi ya, nazlanıp durma.” Oğlan bileğinden tutup çekiştirdi.

“Bırak beni!” Esra nefes nefese, yolun aşağısındaki barakayı andıran evlerine doğru koşmaya devam etti. Arkasından bağırان gence aldırmadı bile.

Annesi evde yoktu. Yatağının başucunda duran defterinden bir kâğıt yırttı, yazmaya koyuldu. “Anne gitmek zorundayım. Beni affet! Evlenmek istemiyorum. Kaptan olduğumda seni görmeye gelirim. Kendine iyi bak! Esra”

Tam o sırada annesi kapıda belirdi. “Ne yapıyorsun orada. Bütün gün seni aradım. Akşam fırıncının karısı gelecek. Bir yere ayrılma. Üstüne doğru düzgün bir şeyler giy!”

Esra dönüp giden annesinin ardından ağlamaklı gözlerle baktı. Aynanın önünde öylece dikilirken, yansımasını fark etti: Bluzu üstüne yapışmış, toza bulanmış. Periyi andıran kepçe kulakları kısa siyah saçlarının ıslak tutamları arasından görünüyordu.

Yanına sadece mercan kolyesini alıp odasından çıktı. Annesi ön kapıda komşu kadınla konuşuyordu. Kolyeyi boynuna astı ve bahçeye açılan pencereden atlayıp, gözükmeden evin arkasından, aynı yoldan gerisin geriye koştu. Yol üzerindeki

evlerin birinin ön bahçesinde üç beş kadın büyükçe bir mal-tızın etrafına toplaşmış salça kaynatıyorlardı. Yanan odun ko-kusuna kaynayan ekşimsi keskin domates kokusu karışmıştı.

Esra yolun sonuna ulaştığında koyu çevreleyen tepenin üze-rinden güneş yavaş yavaş kayboluyordu. Mağaraya en yakın nokta olan kayalık çıkıntının üzerine tırmandı. Yırtık keten espadrillerini orada bırakıp suya atladı. Ardı ardına salladığı kulaçlardan kolları ağırlaşmıştı. Deniz mağarasına ulaştığın-da, içerisini çoktan loş bir karanlık bürümüştü. Ciğerleri nerdeyse patlayacak gibi soluk soluğa kaldı.

Avazı çıktığı kadar bağırdı. “Yunus, yunus neredesin?” Kol-larını savuruyor, karanlık suyun dibini görmeye çalışıyor, seslenmeye devam ediyordu. “Güneş nerdeyse battı, yetişe-medim,” derken gözyaşları yanaklarındaki tuzlu deniz suyu-na karıştı.

Geri yüzmeye gücü kalmamıştı. Derken arkasında tanıdı-ğı şapırtıyı duydu. Yunus başını sudan dışarı uzatıp, bur-nunda asılı maskeyle ona bakıyordu. Tiz bir viyaklamayla ona seslendi. Esra biraz gözyaşı biraz da deniz tuzu yutarak gülümsedi. Gözlerini sildi ve maskeyi alıp taktı. Ardından yunusun yüzgecine tutundu. “Haydi dalalım!”

Birlikte derinliğe kayarak mağara havuzunun dibine yayı-lan ışık huzmesine doğru ilerlediler. O kısa yolculukta hiç konuşmadılar. Işık bir an öylesine arttı ki, Esra’nın gözle-ri kamaştı. Yarıktan ne zaman geçtiklerini anlayamadı bile. Tekrar etrafını seçebildiğinde, şaşkınlıktan ve heyecandan donakaldı. Karşısında on sekiz yaşlarında bir genç vardı. Kumral uzun saçları suyla dalgalanırken gözleri yeşilin her

tonunda pırıltılar saçıyordu. Burnu ve ağzını midye biçimli aynı maske kaplamıştı. Üzerindeki kobalt mavisinden dalgıç kıyafetini andıran tulumu göğüs kısmında tanımadığı işaretle bezenmişti. Her şeyin başlangıcı, babasının hediyesi mercan taşlarıysa takımyıldızlar gibi boynunda diziliydi.

Genç ona elini uzattı. “Ben İlios, Atlantis’in ikizi Su Şehri’ne hoş geldin!”

Esra ne diyeceğini bilemez haldeyken, acaba yerlerinde mi diye merak edip eğildi, ayaklarına baktı.

“Sanırım bir şeylerin değişmesini bekliyordun? Bizim de sizin gibi iki ayağımız var. Üzerimdeki bu özel giysi balık gibi rahat yüzmemizi sağlıyor. Deniz altında nefes alabilmek ve konuşabilmek için senin taktığın gelişmiş maskeyi kullanıyoruz.”

Rüyada hareket edercesine gencin uzattığı eli tuttu Esra.

“Haydi, sana da bir kaptan üniforması bulalım: lacivert, kahverengi gözlerine yakışacak. Saçların kesinlikle buranın tarzı, çok yakışmış. Biliyor musun, Su Şehri’nin kızları da hep kısa saçla gezerler. Onlar en cesur denizaltı kaptanlarımızdır. Herhalde kendine ait bir denizaltına hayır demezsin! Eğitime yarın başlarız.”

“Şimdiden sabırsızlanıyorum!” Esra uzun zamandır unuttuğu gülümsemesine yeniden kavuşmuştu.

El ele tutuşarak yüzdüler. Karşılarında, dingin bir ihtişamları bekleyen Atlantis’in ikizi Su Şehri, teraslar üzerinde çok katlı sıra kemerleri ve mercan rengi kuleleriyle yükseliyordu.

SAAT

*“O zaman ormanların boynuzlu boynuzsuz
Konukları çeneleri zangır zangır titreyerek
Koşuşurlar dere tepe.”*

Hesiodos, İşler ve Günler, s. 159
(Türkçesi Sabahattin Eyuboğlu-Azra Erhat).

Üç gündür süren anız yangınları her yeri dumana boğmuş.

Mutfak penceresinden Ada'nın servise bindiğini gördükten sonra saate bakıyorum, tam sekiz. Hava alerjimi tetiklediğinden, şu aralar uykusuzum. Biraz kestirmek için gürültünün en az geldiği kızımın odasına gidiyorum. Yatağına kıvrılıp leylak rengi keten pikeyi belime kadar çekiyorum. Kaz tüyü yastık iyice yassılaşmış, iki elimin arasına alarak pat pat vurup kabartıyorum, saçlarını yıkadığı frambuazlı şampuanın tatlı kokusu bambu kumaşa sinmiş.

Başımı yastığa koyar koymaz, tik taklar başlıyor, odanın sükûnetinden eser kalmıyor. Ada'nın odasında uyumaya

her kalktığım da bu mekanik gürültü sinirlerimi alt üst ediyor. Yataktan inip karşı duvarda, çalışma masasının üzerinde asılı tabak boyutundaki düzgün daireyi alıyorum. Açık yeşil çerçeveli plastik saatin her rakamına bir hayvanın renkli çizimi denk geliyor. Koridoru geçip, saati salonun yemek masasına sertçe bırakıyorum, hani belki kendi kendine bozulur diye insafsız bir umutla. Leke tutmayan örtünün zeytin dallarından motifleri arasında duvar saati kısıp alınıp gibi duruyor.

Bunu kaç kez yaptım acaba? Ada bebekken geceleri sık uyanan bir çocuktu. Onu tekrar uyuturken içim geçirdi. Yükselen bir tik tak sesiyle arada yerimden fırlar, sonra uykunun sadece yüzey katmanlarına geri dönebilirdim. Saatin akıbeti her gece evin uzak bir köşesinde sabahlamak olurdu.

Yatak odasına dönünce pencereleri kontrol ediyorum. Klimayı açıp kapıyı kapatıyorum. Pikeye sarınarak yüzümü duvara dönüyorum. Bir şey uyandırıyor. İrkilerek kulak kesiliyorum. Klimanın inceden uğultusu dışında masum bir sessizlik var. Başımda yeni peyda olmuş sinsi bir ağrı. Ne olur migrene dönüşmesin! Tam kafamı yastığa geri koyacakken derinden gelen o kükreneyi duyuyorum. Televizyon mu açık kaldı? Auuugauuug. Evde sanki koca bir kedi var. Hoparlörden gelircesine, kesik kesik boğuk auuug, auuug, auuug iniltileri yükselirken yerimden bir süre kıpırdayamıyorum. Korku davetsiz misafir gibi içeride, kalbim hızla atıyor. Ne yapacağımı düşünürken ter basıyor.

Komodinde Gremlin kılıklı pelüş hayvanın yanında cep telefonu duruyor. Hemen elime alsam da kaygan ıslak balık gibi avucumda düzgün tutamıyorum. Titreyen parmakla-

rımla ekrana dokunuyorum. Saat dokuzu gösteriyor. Grem-
lin pörtlek kocaman gözlerle bakıyor bana.

Yataktan kalkıp, kapıyı açarak koridora başımı uzatıyorum.
Salon ve mutfağın olduğu bölüme açılan koridor kapısına
kulağımı dayıyorum. Galiba salonun cam kapısını açık bı-
rakmışım. Nerdeyse yanı başımda, kapının öteki tarafında
sürtünme, tırmıklama arası bir ses wi-fi internet cihazının
durdugu taburenin devrilmesiyle kesiliyor. *Hırsız olsa kükre-
mez, bu kadar gürültü çıkarmaz*, diye içimden geçiriyorum.

Ahşap kapı diğer taraftan ağırlık binince gıcırdıyor. Yaba-
ni, hırıltılı bir mırlama başlıyor. Onca belgesel seyrettim,
kafam karmakarışık. İnce tahtanın diğer tarafındaki yırtıcı
büyük bir kedi olabilir mi? Ses içli motor homurtusuna dö-
nüşüyor. Aniden çıplak sağ ayağımı yumuşak bir şey gıdık-
lıyor. Kapının altındaki aralıktan siyah turuncu-sarı çizgili
bir kürk parçası görünüyor. Kaplan kuyruğu! Nefes almadan
geri çekiliyorum. Ağırlığım fazla geliyor, gömme dolaba yas-
lanıyorum. Uzaklaşacak gücü bacaklarımda bulamıyorum.
Gözlerim hâlâ kürklü kırbaç misali kıpırtılı harekete takılı.

Tam kızımın odasına geçmeyi düşünürken kuyruğun uzun
püskülleri geri çekiliyor ve yerine kanca ucu kadar bir tır-
nak çıkıyor. Kaplan ahşabın altını tırmalıyor sanki. Patisinin
kauçukumsu tabanından birazı görünüyor. Hayvan kapının
altından nerdeyse yassılaşmış bu tarafa geçecek sanıyorum.
Seksenlerden kalma lojman dairesinin sadece kapılarını
yeniletmemiştik. Pişmanlığıma fırsat kalmadan esnemeye
benzer tuhaf iniltilerle ürperiyorum. Tütsülenmiş etle ıslak
yün karışımı koku havada kesifleşiyor. Olabildiğince uzağa
atıyorum kendimi. Soğuk karo zemine çömeliyorum. Uyu-

şan kollarım, ellerim ağırlaşıyor. Omuzlarımı sıvazlayarak avuçlarımı açıp kapıyorum. Az da olsa dikkatim dağılıyor. Ne zamandır öyle kaldım bilmiyorum.

Kaplanın artık ne sesi duyuluyor ne de kürkünden bir tu-tam veya pençe ucu görünüyor. Uyukluyor olabilir mi? Bu-nun bir rüya olduğuna ikna olmuş durumdayım. Yine de ayakuçlarıma basarak Ada'nın odasına dönüyorum. Hızla komodine bıraktığım cep telefonuna bakıyorum. Saat on, tam on, kaplan gitmiş. Kapıyı aralık bırakarak koridordan kulağıma çalınan seslere göre harekete geçmeyi düşünürken aklıma pencere geliyor. Dışarıda sarımtrak sis bulutundan göz gözü görmüyor.

Havaya bağıriyorum. Kimse var mı? Sesim kısılana kadar. Tozdan bir kafesteyim sanki. Terkedilmiş, yalnız. Birden an-lıyorum. Bu, saatin işi. Her saat başına bir hayvan. Sıradaki hangisi? Sayılar ve hayvan sembollerini hatırlamaya çalışıyo-rum. Hayır, böyle olmayacak, saati salondan almalıyım. O zaman seslere göre hareket edebilirim. Zararsız uysal hay-vanlar da vardı; kedi, köpek... Fakat hangi saatlerdeydi?

Koridor kapısını hafifçe aralayıp salonun yarı açık cam ka-pısını gözlüyorum. Tıkırtılar geliyor, duruyor, tekrar baş-lıyor. Cesaretimi topluyorum. Salona başımı uzatıyorum. Saati koyduğum yemek masasına bakıyorum. Orada yeşil bir tabak gibi duruyor. En fazla iki metre, şöyle uzansam alabilirim. Geniş pencereli büyük odanın diğer köşelerine bakma isteğime direniyorum. Havaya keskin hayvan gübresi kokusu sinmiş, nefes alamıyorum. Hızlı bir gölge gibi hafif plastikten duvar saatini kapıyorum. Tam o sırada, izlendi-ğimi hissediyorum, ensemdeki tüyler diken diken oluyor.

Gözüm karşı duvardaki salonun klimasına kayıyor.

Klimanın daracık üst çıkıntısına bakımsız bir maymun tü-nemiş oturuyor. Devetüyü renginde kırçillı kürkü kabarık, kıvrık parmaklarıyla kalçasını kaşıyarak sarı yeşil gözlerle beni merakla süzüyor. Aniden kocaman açık ağzındaki tüm dişlerini gösterip ciyaklıyor. Boş bulunup çığlık atıyorum. Geldiğim koridora, yatak odalarının bulunduğu evin diğer kanadına geri kaçıyorum. Başka şartlarda olsa hayvanın arkamdan güldüğünü bile sanabilirim.

Maymun kulpunu oynayıp açar korkusuyla hızla ama sar-sakça kapıyı arkamdan kilitliyorum. Ama altı nerdeyse dört parmak ayırık, kaplan patisini sokabildiyse artık maymun neresini sığdırır acaba. Televizyonun sesi birden açılınca ye-rimde sıçıyorum. Öğleden sonra programlarının birinde bangır bangır çiftetelli çalınıyor. Eyvah! Edepsiz şebek 500 liralık akıllı kumandayla oynuyor. Kazara Jumanji filminin içine düşmüşüm sanki...

Müzik başladığı gibi aniden kesiliyor. Saniyeler geçmeden dolap kapakları sertçe vuruluyor. Mutfakta tavalar tıngırdı-yor, yere çarpan metal sesleri. Çatal kaşıklarım havada uç-uşuyor olmalı. Yine sessizlik, hayvanın buzdolabını keşfetti-ğini tahmin ediyorum.

Saat kucağımda Ada'nın yatağına, her şeyin başladığı yere kıvrılıyorum. Çekinerek bir sonraki rakama, 11'e bakıyo-rum. Fil. On beş dakika var. Salona kulak kabartarak bir sonraki hamlemi planlıyorum. Açlığım korkuyla karışıp mide bulantısına dönüşüyor.

Ada arada odasına abur cubur saklar. Gofret, çubuk kraker ya da top kek. Elbise dolabının aynalı kapağını açarken kendi görüntüme takılıyorum. Kısa kumral saçlarım dağınık tutamlar halinde kabarmış, bir gözüm kanlı, dudagımın kenarında pembemsi sinsi bir uçuk. Leylak-mavi çizgili pijama altı üzerine giydiğim tişörtümün göğüs baskısı aynaya yansıyor. Küçük kulaklı, yanaklarından ve boynundan kirli beyaz kürk püskülleri sarkan bir kaplan kafası delici bakışlarla beni süzüyor. Güne uygun giyinmişim.

Ağlamaklı bir halde çorap çekmecesini çekiyorum. Susamlı çubuk. Bulantıya iyi gelir ama susatır da. Kilime bağdaş kuruyorum, saat yanımda, yerde. Burnumu çekerek çubukları tek tek ağzıma atıp düşünüyorum. Kaplan dokuzda, maymun onda ortaya çıkmıştı. Bunların biri gidiyor biri geliyor! Başım zonkluyor, yüzümün cayır cayır yandığını hissediyorum. Elimin tersiyle nemli alnıma dokunuyorum. Susamlar boğazıma takılıyor, kuru kuru öksürüyorum.

Hayvanların en azından giderek çoğalmadıklarını düşünüp avunuyorum. Asıl sorun, fille bir saat nasıl geçer, evi harabe-ye çevirecektir. Uzun titrek yelkovan 12’de, neon sarısı akrep 11’de. Çok geç aklıma geldi. Maymun varken dış kapıdan kaçabilirdim. Fırsatı kaçırdım. Tam saat başı filin tiz çılgılığı duyuluyor. Komşular duysa gelirlerdi, hiç böyle fantastik bir sahneyi kaçırırlar mıydı? Pencereden bağırısam da zaten kimse yardıma gelmeyecek. Rüyalarda böyle olur. Gerçek gibi. 11.30 gibi bana bir cesaret geliyor. Filim kükremeyi bırakıp eşyaları devirmeye girişiyor. Salona sığıldığına göre, yetişkin bir fil değil; öyle olsa her yer zangır zangır sallanırdı.

Saati kucağıma bastırıp girişe çıkıyorum. Salonun cam kapı-

sının bir kanadı hâlâ açık. Grimsi bir kütlenin odanın orta yerinde dikildiğini ve uzun hortumunun kıvrık ucunda benim yapma çiçek demetimi, sarıpapatya dallarını salladığını görüyorum. Profilden fırça kirpikli sulu bir göz tarafından anında fark ediliyorum. Hiç şaşırmıyor. Doğaüstü bu bakışın hüznüne kapılmak üzereyken, giriş kapısının üstündeki anahtarı hızla çevirip kendimi dışarı atıyorum. Bakır tokmağı kendime çekerek gürültüyle kapıyı üzerime çekiyorum. Fil içeride yalnız kalıyor.

İlk refleksle karşı komşunun kapısını yumrukluyorum. Kimse açmıyor. Şaşırmadım! Basamakları ikişer atlayarak indiğimde, ikinci katın sağdaki daire ziline basıp yumruğumla kapıyı gümbürdetiyorum. Yanlış daire. Aile yurt dışındaydı. Diğerine yöneliyorum. Kapılar yüzüme karşı duvar gibi. Bir kat daha iniyorum. Elim acıyor, saati göğsüme bastırarak karşılıklı iki daire kapısını sırayla yumrukluyorum. Apartmanın çıkışına doğru devam ediyorum. Rüyalarda olur böyle, sesini duyuramaz insan kimseye, çaresiz kalır.

Zemin kattayım. Saati yere bırakıp, gri boyası yer yer dökülmüş ağır demir kapıyı iki elimle kendime çekmeye çalışıyorum. Sıkışmış. Açılmıyor. Camdan dışarısı toz bulutundan bir fanus sanki. Saati bıraktığım yerden alıyorum ve ilk basamağa oturuyorum. Bir sonraki hayvan 12'deki at. Sonra ayı, eşek ve aslan geliyor. Saat 15'de aslan mı? Ada'nın eve geliş vaktine aslan mı denk geliyor? Karnıma sancılı bir kasılma yayılıyor. Başım zonkluyor. Düşünemiyorum artık. Pijamanın yan cebine attığım telefonu çıkarıyorum. Erişim sinyalinin gösteren çubuklar ifadesiz renksiz lekelere dönüşüyor.

Yerimden kalkıp soğuk metal tırabzanlara tutunarak gerisin

geriye yukarı çıkıyorum. Bizim çam yeşili kapının önündeki sehpa otuyorum. Bu renk “umudunu kaybetme” diyor sanki. “Home” yazan paspasın üzerindeki Ada’nın tabanı kalkmış spor ayakkabısına ve duvara dayalı iki tekerlekli pembe scooter’a gözüm dalıyor: Kaplan, maymun, fil, at, ayı, eşek ve aslan diye sıralarken bitkinlik basıyor. Vücudum, her yanımda sızlıyor. Hava almalıyım. Göğüs kafesim daralıyor.

Üst kata, çatıya giden basamakları çıktığımda, PVC kapının açık olduğunu görüp rahatlıyorum. Dam güneş enerjisi depoları ve panelleriyle dolu, aralarında tam ortada hem kent tarafını hem de kuzeyi görebildiğim noktada duruyorum. Anız yangınlarından yayılan dumanla göz gözü görmüyor. Sarı sis her yeri sarınca ısrarlı Akdeniz güneşi bile geri çekilmiş. Üç gündür her yeri yoğun bir yanık kokusu kaplamış durumda. Sıcak, bunaltıcı basık bir hava. Güya nefes almaya çıkmıştım buraya. En azından insana, arabaya ait bir ses umuyorum. Dünya durmuş gibi. Su depolarından birinin demir ayakları dibine çöküyorum. Saati yanı başıma beton zemine bırakıyorum. Genzim yanıyor. Ağzım kupkuru, zor yutkunuyorum.

Saat üçe kadar ne yapacağım? Ada anahtarıyla kapıyı açtığı anda aslana denk gelmemeli. Aşağı inip kapının önünde mi bekleysem? Biraz gözlerimi kapasam...

Yükselen bir uçağın düzensiz motor uğuldamasıyla silkiniyorum, zeytinlikten bir alakarganın tiz ötüşü geliyor.

Ada tepeme dikilmiş beni seyrediyor. “Anne, burada mı uyuyup kaldın!”

Üzerinde terli beden dersi tişörtü ve mavi eşofmanı var.

“Aslan nerede?”

“Ne aslanı? Kapıyı çaldım duymadın bile. Anahtarım la açtım. Rüya mı gördün? Öff bu koku da ne?” Alt dudaklarını sarkıtarak şüpheyile etrafına bakınıyor.

Bir türlü kafamı toparlayamıyorum. Dirseklerime dayanarak doğruluyorum. “Saat kaç oldu?”

Ada kaşlarını çatıyor. Pike kayınca koyun koyuna yattığım duvar saati ortaya çıkıyor. Suçlarcasına bir bana bir saate bakıyor. “Dört. Yol tıkalı olunca servis gecikti. Hem o saat niye kucağında?”

“Tuhaf, ne zaman dört oldu ki? Tüm gün rüya görmüşüm gibi.” Kafamın içi uyuşuk, susuzluktan dilim damağım kurumuş. Dudaklarımı ıslatıp etrafıma bakınıyorum.

“Anne, saat?” Kocaman koyu kahverengi gözleriyle imalı imalı saati işaret ediyor.

“Herhalde kaldıracaktım, gece sesi rahatsız etmesin diye.”

“Ama kırılmış o!” Yaklaşıyor. Komodine oturup saati kucağımdan çekiyor. Düzgün yuvarlağın plastik çerçevesi boydan boya çatlak ve ısırik büyüklüğünde bir ucu kırılmış.

Parmağımı tırtıklı kırığa doğru uzatıyorum. “Hiç fark etmemişim, ne zaman oldu?”

Ada belli ki hesap vermeye çalıştığımı zannediyor. “Aman boş ver, zaten bir ileri bir geri gidiyordu.”

Gayet sakin ve olgun davranıyor. Yaş daha on, farkındalığı bir yetişkinin tahmin edemeyeceği kadar büyük.

“Sen asıl aslanı anlat.”

“Hangi aslanı?”

“Biraz önce kendi ağzınla sordun.”

Aslanı olmasa bile kaplanı, maymunu ve fili bal gibi hatırlıyorum. Anlamamış gibi yapsam da yutturamıyorum. Susuyorum, yanan gözlerimi ovuşturarak zaman kazanmaya çalışıyorum.

“Anne arkeoloji derslerinde kullandığın kitapların birinde Tanrıça Artemis’in resmini göstermiştin. Vazo sahnesiydi galiba, bir elinde leoparı kuyruğundan diğeriyle geyiği boynuzundan tutuyordu. Artemis için *Potnia Theron*, yani *Hayvanlara Hükmeden* demiştin.”

Başımınla usulca onaylıyorum.

“Yani aynı onun gibisin, bir hayvanların eksik. Neyse çok susadım, ben mutfağa gidiyorum.”

Peşinden gitmek için ayağa kalktığım anda bir bağırtı kopuyor. “Annn...neee!”

Bu kızımın canı acıdığındaki tiz çılgılığı değil. Mutfaka varmadan salonun kapısı önünde buluyorum onu. Sol kolunu ileri uzatmış, eli açık, “Bu ne?” dercesine kaşlarını çatarak dudaklarını büzüyor.

Turkuaz-bej çizgili tüllerim yerde, asılı kalan tek kanat boydan boya pençe izleriyle yırtık pırtık. Parkelere saçılmış kırık porselenlerden gözlerimi ayırıp, dertop olmuş güzelim Milas kilimimin ortasındaki dışkı yığınına fark ediyorum. Mevsimsel rinit yüzünden tıkalı burnum bile o ağır işkembe içini andıran kokuyu algılıyor. İçimden yükselen kahkaha dalgasını bastırıyorum, boğazımı temizleyerek, “Bu filin işi, dağınıklık ise kaplan ve maymunun...” diyorum.

TART

“Önce hamurla başlayacağız.”

Kadın sarı silikon kâsenin üzerine eleği yerleştirip bir paketten göz kararı iki bardak unu boşalttı. Küp küp doğranmış tereyağı parçalarını -yaklaşık unun yarı ölçüsü kadar- ekleyerek zar inceliğindeki saydam eldivenli elleriyle ovalamaya başladı.

“Mikser kullanabilirsin, ama mıncıklamak daha zevkli. Unutma, kuru malzemeler dışındaki malzemenin soğuk olmasına dikkat etmelisin.”

Unu tereyağı ile karıştırıp pütürlü kıvama geldiğinde küçük

bir yumurta kırdı, bir tutam tuz, yağın yarısı kadar pudra şekeri, son olarak birkaç yemek kaşığı buzlu su ekledi. Yapışkan hamuru yoğururken konuşmaya devam etti. “Hamurun en az bir saat dinlenmesi gerekir, yani aceleye gelmez. Ah! Limon kabuğu rendesini unuttum, portakal da olur tabii.”

Minyatür bir rendeye limonu sürttüğçe havada yeşilimsi taneler uçuştı. Bir yerlerden vantilatör rüzgârı geliyordu. İki avuca sığan kütleyi naylon folyoya sarıp yassılaştırdı.

“Şimdi tart hamurumuzu buzdolabına, kendi haline bırakalım.” Arkasını dönüp metalik kapağı açtı, alt rafa eğildi.

Tezgâhın başına geri döndü, hamur bulaşmış eldivenli ellerini beyaz üzerine lacivert çizgili mutfak havlusuna sildi. Omuzlarını dikleştirerek devam etti. “Sırada en sevdiğinden var, mürdüm eriği*.”

Önündeki çukur kâse tepeleme lacivert-mor mürdüm eriği doluydu. “Bir kilo yeterlidir,” dedi parmaklarını puslu meyve kabuğunda gezdirirken. Ardından yıkanmış eriklerden birini eline aldı. İki ucu hafif sivri elipsin uzun eksenini boyunca, tam ortadan geçen belirgin izi parmağıyla gösterdi.

* Latince *prunum* olan eriği Yunanlılar ve sonra Romalılar Önyasya’dan, olasılıkla Şam’da öğrenerek oradan Akdeniz’e getirirler. Meyvenin Anadolu ve İtalya’da birçok cinsi kültive edilmiştir. Ancak Antik dönemde Damaskus-Şam eriği kırmızı erik cinsinin en ünlüsü olarak geçer. Dioskurides kuru eriğin mideye iyi geldiğini, bağırsakları çalıştırdığını ve yapraklarını şarapta kaynatıp gargara suyu olarak diş eti hastalıklarına karşı kullandığını aktarır. 100 gr erikte 221 mg kalyum, 14 mg kalsiyum ve 5 mg vitamin C bulunmaktadır. Kaynaklar: Cato I; Plinius, *Naturalis Historia*, 15, 43-44; Dioskurides I, 121; *Der Neue Pauly* Cilt 9, s.704).

“Bu hizadan kesip ikiye ayırınca, meyveyi parçalamadan çekirdeği çıkarabilirsin.”

Erikleri önce ikiye sonra dörde bölmeye başladı. Kabuklu yüzey sert olsa da kahve-sarımtırak iç kısmı yumuşaktı.

“Mürdüm eriğinin sonbaharda hasat edileni ısıtıldığında, tadı harika olur. Sulu, ekşimsi tatlı, insanın içini baymaz. Pastalarda kullanmak için ve armutla beraber marmeladını yaparız diye mevsiminde alıp dilimler, torbalar dolusu dondururduk.”

Bir süre sonra ayıklama işinden başını kaldırdı ve yutkunarak etrafına bakındı. “Ha tarçın buradaymış! İkisi vazgeçilmez ikilidir, Mürdüm eriği aynı elma gibi, tarçına bayılır.”

Cam kavanoza plastik tatlı kaşığını daldırdığında, tarçın kokusu içlerinin steril havasına katman katman dağıldı. Geriden gelen, hafif, tatlı kokuyu içine çekti. “Başta erik ve elma tartlarında tarçının tadına pek alışmamıştın, ama sonradan fırından gelen kokuyu iştah açıcı, ferahlatıcı bulmuştun.”

Erik dilimleri üzerine tarçını dikkatlice serpti. “İkisine yakışan ise esmer şekerdir,” diyerek tezgâhın metal yüzeyinde düzgünce dizili gereçlerin arasından bir yemek kaşığı bulup gösterdi. “İki yemek kaşığı yeter sanırım.”

Esmer şekeri ekledi ve iki elini daldırıp bir güzel karıştırdı. Sulanmaya başlamış erikleri nazıkçe alt üst ederken başını kâseye doğru eğdi, yüzünü saklamaya çalışır gibi. Boğazına yapışan bir kuruluk hissiyle zorla yutkunarak arkasındaki buzdolabına yöneldi, kapağı açıp alt raftan hamuru çıkardı.

“Erikleri kenara koyduk, sıra dinlemiş tart hamurunu açmaya geldi. Bu hamur fazla oyalanmaya gelmez, yapış yapış olur.”

Hızlıca büyük bir parça naylon folyo kopardı ve hamuru sardığı eskisini çekip hamuru yenisinin üstüne koydu. Aynı büyüklükte yeni bir folyo parçası yırttı ve onu da hamurun üstüne serdi, merdane ile ortadan yanlara açmaya başladı. “26 cm çapında yuvarlak kalıba uygun açıyorum, kenarları da hesaba katınca 29 cm civarı bir daire olmalı.”

Hamuru açarken sessizleşti; kollarının ve bileklerinin hareketine odaklandı. Ara ara kenarda hazır bekleyen kalıbı dairenin üzerine koyup ölçüyordu. “Hamura sinen tereyağı-yumurta kokusu, portakal veya limon kabuğu sayesinde dengelenir.”

İstediği boyuta gelen hamuru iki eliyle alttan kavrayarak kalıbın tabanına döşediği pişirme kağıdının üzerine yaydı, kenarları yükseltti. “Taban için unutulmaması gereken bir şey var: Çatalla bir sürü delik açmak ve tuzsuz galeta unuyla ezilmiş fındık karışımını serpmek. Böylece piştikten sonra suyunu salan erikler hamuru fazla ıslatıp parçalamaz.”

Hoparlörden gür bir ses yükseldi: “Limitiniz dolmak üzere, sadece on dakikanız var.”

Kadın anladığını göstermek için hafifçe başını salladı.

“Tatlı şeyler yaparken beni izlemeyi seversin, ayrıntılara özen gösteriyorsun, el işi yapar gibi kendini veriyorsun dersin.” Kadın nefes almakta zorlandığını hissetti. Gözyaşlarına

direnerek dudaklarını ısırđı. Erik kâsesini aceleyle tart kalıbının yanına çekti. “Hemen erikleri dizelim. Dış kenardan içe doğru ya da ortadan dışa doğru, fark etmez. Kabuklu taraf alta gelecek şekilde balık pulu gibi sıkışık yerleştiriyorum.”

Karşı duvarda uyarı sinyali kırmızıya dönünce kısa bir an durakladı, sonra telaşla tezgâhın altına eğilip, dumanı tüten hazır pişmiş erikli bir tart çıkararak ileri uzattı: Kenarları altın renginde ktır ktır kızarmış tart, üzerinde esmer şeker ve tarçınla bütünleşerek yumuşayan mürdüm eriğinin püremsi marmelat kıvamı ve hafiften kırmızılaşan kabuğun göz alıcı, parlak yüzeyi hologram bir görüntü olarak aniden donup kaldı.

Islak gözlerini kurularken sordu: “Limitim doldu mu?”

“Evet. Son cümle lütfen”

“Doğum günün kutlu olsun tatlım, seni çok özledim.” 2117 numaralı kadın kolonist alnına düşen kıvrıcık siyah bukleleri kulağının arkasına sıkıştırmaya çalışırken dudakları titriyordu.

Hoparlördeki ses, “Kayıt tamam!” dediğinde mutfak ortadan kayboldu. Sarmal boru hattının geçtiği tavandaki koku sensörlerinin sarı ışıkları söndü.

Beyaz üzerine lacivert çizgili önlüğüyle öylece kalakalan kadının ıslak kirpiklerini kırıştırdı. Elindeki saydam eldivenleri dalgın hareketlerle çıkardı, boş odanın orta yerindeki tek mobilyaya, labirentvari kanallarında buz mavisi ışıkların kaydığı konsola koydu. Eldivenden parmak uçlarına yapışıp kalan, dokunma hissi yaratan küçük algı bantlarını tek tek

ıkarırken karşı duvardaki balkon bölme aydınlandı. Sıfıra vurulmuş kafasıyla gençten bir erkek göründü.

İki kulağından ağızına uzanan mikrofonu eliyle düzeltti. “Hologram mesajınızı hangi adrese gönderelim?”

“Dünya.”

Görevli duraklayarak kısa bir anlığına kadına sabitledi gözlerini. Sonra, “Peki, tamam,” deyip önündeki konsolda düğmeleri tuşladı. İletişim ofisinin üzerindeki ekrandan geçen yazıya bir kadın sesi eşlik ediyordu:

“Bu hologram-mesaj kaydı, Koloni Ana Gemi’yle Dünya’da kalan araştırma ekibi arasında 54 gün, 12 saattir iletişim kurulamamasına rağmen 2117 numaralı dışı kolonistin ısrarı üzere gönderilmiştir.”

KÜTÜPHANE

Sicilya Kralı Hiero (MÖ 270-215) Archimedes'e devasa boyutlarda bir gemi yaptırtır. Antik dönemin belki de ilk büyük yolcu taşımacılığı örneği sayılan yüzen dev Syracusia'nın (Sirakusya) lüks döşenmiş üst güvertesinde gerçek bitkilerle donatılmış botanik bahçesi, gezinti yeri, okul, tapınak, hamam, mutfak ve sarnıç yer alıyordu. İkinci güvertede birinci sınıf yolcular için 142 kabin bulunuyordu. Yaklaşık 1950 kişilik Syracusia Gemisi'in bir de kütüphanesi vardı.

Kaynak: H. Blanck, Antikçağ'da Kitap,
Dost Kitabevi Yayınları 2000, s. 168; Stella Nenova,
Syracusia, Ancient History Encyclopedia.

15 yaşında, lisede, dünyası tepetaklak.

Yaşamımın özeti, iki virgül arasına yerleşen üç beş sözcükten ibaretti. Annem araba kazası geçirince yalnız eşyalar değil, her şey yerinden oynadı. On iki ay evde iyi bakımla eski haline dönebilir umudu bana yetmemişti. İç dünyama bir şeyler olmuştu. Tek kız, tek çocuk olmak zormuş. Beni klinik psikoloğa bile götürdüler, olanı biteni dinledikten sonra çok uzatmadı ve panik atak dedi. Değişiklik, sevdiğim bir meşguliyet lazımmış.

Evde yatak odası yeniden düzenlendi. Ninem annemin güzelim çalışma odasına yerleşti. Babam işte, ben okuldayken

birilerinin annemin yanında olması gerekiyordu. Ama yazın son günlerinde, ninem okullar açılmadan on günlüğüne Girne'ye gitmek isteyince öylece kalakaldık.

Annem üzgündü. “Kızıma o yük fazla,” dediyse de yaşlılar inatçı oluyordu. Annesi evim de evim diye tutturmuştu.

“Ben sana bakarım anne, zaten daha iki hafta var okulun açılmasına,” dediğimde annem gözümün içine buğulu bakışlarını dikti. Zorla yutkunup başını salladı.

Bundan sonrası iki virgül arasındaki üç boşluğa sığmayacak şeyler.

Son iki hafta annemle ilgilenirken yaz tatilinde biriktirdiğim kitapları okumaya başladım.

“Öğrenme merakını beslemek için okumaktan asla bıkmama,” der annem her zaman. Evimizin her boş duvarı kitaplık. Ben daha doğmadan önce, bizimkiler çocuk ve gençlik romanları okuyormuş, böylece yıllarla kendime ait kütüphanem oluştu.

Annem ilaçların etkisiyle uykuya daldığında kütüphanenin tozlarını alıyor ve hevesle kitapları inceliyordum, kimisini ilk defa görüyordum, daha önce neden ilgilenmemişim diye kendime sordum. Belki de bugüne kadar odamdakiler bana yetmişti

Bu sabah her şey değişene kadar kitaplar somut, elle tutulur, okunup bittikten sonra kenara konulan nesnelerdi benim için.

Cumartesiye kadar babam iş gezisindeydi. Gece annemle ben yalnızdık. Hamaratlığım üstümdeydi. Günün planını yapmıştım: Toz alınacak, ortalık toparlanacak ve yemek yapılacaktır. Bu kadar işi bir güne sığdırmak hiç benlik değildi ama...

İşe pencereleri açarak havalandırmayla başladım.

Çayın altını açtım, suyu biraz fokurdattım. Annem uyanınca kahvaltı hazırlayacaktım. Mutfak sandalyesine kurulup Yürüyen Şato'yu okumaya başladım. İşler bekleyebilirdi. Ana karakter Sophie'yi, zavallı omuzlarına yüklendiği sorumluluğu, biraz da kendime acıyarak, bana benzettim. Toz almadan önce çayımı içerken kitabın son bölümünü de bitirip kitaplığıma geri koydum.

Geriye kalan zamanda planıma uymadım. Kafama esen işe başlayıp yarım bırakıyor, diğerine geçiyordum. Belki de gözüm korkmuştu. İki saattir oyalanıyordum. Yalnız raflar, camekânlı dolaplar değil evin her köşesi, her boş yüzey kitaplarla dolup taşıyordu: Salonun orta sehpası, televizyon kenarı, yemek masasının üstü, mutfak penceresi önündeki dantelli fiskos masası -ki burası en sevdiğim yerdir-, yatak odası şifonyeri ve komodinlerin üzeri, yerde öbek öbek kule gibi dizilmiş kitaplar. Bol bol söylenerek kitapları yerleştirmeye giriştim. Bir baktım ki düzenlemek bayağı rahatlatıyor.

Sinirime dokunan vestiyerin lekeli dolap aynasını sildim. Makineye renklileri attım. Balkondaki gül ve sarmaşıkları suladım. Büyük toprak saksıdaki süs narının kurumuş yapraklarını ayıkladım, dalında asılı turuncu-kırmızı narin meyvelerini okşadım. Yani biraz oradan biraz buradan, daha 15 yaşındayım, ben ne anlarım evi derleyip toplamaktan.

İşim bittiğinde annemlerin yatak odasına geçtim. Yatağın sağ tarafında, babamın komodininde yığılı bilimkurgu romanları yerlerine yerleştirdim. Sol tarafa, anneminkilere geçtim. Murathan Mungan'ın Şairin Romanı ve Ursula Le Guin'in Mülksüzler ve Karanlığın Sol Eli'ni yerlerine koymak isterken, kitap kulesi sallandı. En üstteki, üzerinde Dune yazan turuncu, kalın olanı, kaydı ve önümdeki temizlik kovaşına şlop diye düştü. Hızlı davrandım, suyun içine ağır ağır batmakta olan cildi sırtından tuttuğum gibi yukarı çektim. Yüreğim ağzıma gelmişti. Aslında bu kazaya ne annem kızardı ne de babam; güler geçerlerdi. Yine de korktum, kalbim derinden davul gümbürtüsü çıkarıyor sandım.

Annem yan tarafta deliksiz bir uykudaydı hâlâ.

Acınacak durumdaki Dune'dan sular damlarken, aklıma ilk gelen onu ayakucunda unutulmuş gülkurusu havluyla bohçalamaktı. Fazla ovalasam yırtılabilirdi, hızlı emici bir şey lazımdı, çalışan kadınların cankurtaranı: Mutfğa, kâğıt havlu almaya koştum. Geri döndüğümde kitabı dağılmış bulacağımdan korkuyordum. Yumuşak dokulu, kâğıt havlu yaprakları kitabın ön ve arka kapağına yapıştırdım, artık ne kadar ıslaklığı çekebilirse. Fakat durum ümitsizdi. Sarı sayfalar çoktan kabarıp dalgalanmaya, şişmeye başlamıştı. Islak saman kâğıdı kokusu burnuma dolunca telaşım arttı. Sakarlığıma kızdım. Elim alışıık değil böyle şeylere.

Doğruca banyoya dalıp fişe takılı fön makinesini açtım. Kalın ciltte rastgele sayfalar sıcak fan ile açılmaya başladılar. Fönün gürültüsü ve üfürdüğü sıcaklıkla yüzümden cayır cayır ateş çıktığını hissedebiliyordum. Banyo penceresini açıp beş on dakika daha devam ettim. Bej rengi saman kâğıdından

sayfalar fırın tepsisinde kabaran dalgalı yufka katlarına benzemişti. Elimde, bir buçuk katı hacmine ulaşmış Dune ile yatak odasının balkonuna geçtim. Burayı annem kış bahçesi tarzında düzenlemişti; hem çamaşır odası, hem de ufak bir hobi atölyesi olarak kullanıyordu. Pencerenin altında ham keten dokuma serili bir kanepa, köşede ütü masası, çamaşırılık ve dar bir kitaplıkla küçük bir masa vardı. Akdeniz güneşi etkisini yitirdiğinden, güneşlikler açık bırakılmıştı. Güneyde dört kat yüksekliğinde iki okalıptüs, doğu tarafa bakan bahçedeysen fıstık çamları rüzgârla sallanıyorlardı. Pencereyi kulpundan çekip yana kaydurdum. Yüzüme serinlik çarptı. Turuncu kapaklı kitabı mermer pervaza en ıslak kısmından açıp yerleştirdim. Önde gerili üç sıra mavi çamaşır ipi boşlukta titreştiler. Esinti ne kitabı aşağı düşürecek kadar kuvvetli, ne de sayfalarını çeviremeyecek kadar güçsüzdü. Bir süre rüzgârla havalanan Dune'un yapraklarını izledim. Bu yöntemle de kurumazsa hiç kurumazdı.

Kanepeye oturdum, dizlerimi büküp bacaklarımı altıma kıvırdım. Kitap nerdeyse iki katı büyümüştü. Sayfaların düzensiz ritimle sağa sola açıldıkça kurumaya başladığını görüp rahat bir nefes aldım.

Babam annemle beni yalnız bırakmayı içine sindirememiş, erkenden döndü. İkisi uyuduktan sonra balkona çıktım. Ilık bir akşamdı. Bağdaş kurdum, kucağıma Dune'u aldım ve kapağını açtım. Hikâyenin suyun en değerli şey olduğu bir çöl gezegeninde geçtiğini okuduğumda, gülmeden edemedim. Kumul, kum tepesi anlamına gelen Dune'da, diğer adıyla Arrakis'de yetişen bir baharatın yaptıklarına şaşırıp kaldım. Geleceği gördürtüyor, yaşlandırmıyor ve zamanda sıçratıyordu. Aklım pek almadı ama biraz Vikipedi, biraz Google karış-

tırarak romanın atmosferine kapıldım. Sanki ay çok yakındı ve ışığı beni kendine çekiyordu. Gözlerim kamaşınca kitabın kapağını kapattım. Gözlerimi de. Ayak tabanlarım karıncalanıyor, midemden bir bulantı yükseliyordu. Rüzgârın ısılığına benzer bir ses duydum, gözlerimi açtım.

* * *

Yarım ay biçiminde deri bir kanepede oturuyordum. Bronz sfenks kabartmalı kolçakları, odun ateşinin çıtırtılarının geldiği görkemli şömineden vuran ışıkla parlıyordu. Kitabı elimden düşürdüm. Öylece tek noktaya bakakalmışım. Bir süre yerimden kıpırdayamadım. Sekiz kenarlı bir salondayım, karşı duvardaki kabartmalı şömineden gözümü alamıyorum.

Köşeden ayaklı bir lamba, dev karpuz büyüklüğündeki cam kürenin turuncu ışığı azalıp çoğalarak hareketlendi. Yerdeki büyük ipek Türk halısını vızıldayarak geçti, tam önümde sallanarak durdu. Ağzımı açtım, bir şeyler söyleyecek oldum... Kendi kendine dolaşan lamba ve cam küre bir düş ürünü olmalıydı. Kirpiklerimi kırıştırarak, sağ elimin tersiyle gözümü ovuşturdum, uyuyup kalmış, rüya görmüştüm, sanırım.

“Bu kadar ani, yoğun değişimi ve gelişmeyi oldukça cecurca karşılıyorsun, bence. Ben kim miyim? İzle! Sema’nın bilme vakti geldi.” Bir kız çocuğunun sesi cıvıladı. Zorlukla ağzımı açıp fısıldayabildim. “Neredeyim?” Aklıma ilk gelen soru buydu.

“Uzay gemisi Syracusia Üniversitesi’nde.”

“...Anlamadım!”

“Sesin titreşe de endişe edilecek bir durum yok. Nabzını uzaktan kontrol edebiliyorum. Seni fazla meraklandır-

mamalıyım. Başka boyutta, bir uzay gemisindesin. Ben de, ayaklı led lamba görünümünde, senin rehber robotunum.”

“Babaaa... baba, gelir misin?” Kolçağın sfenks kafasına tutunarak ayağa kalktım, kaçmak için gözlerim etrafımdaki acil çıkışları aradı. Başım dönüyor, inceden şakaklarım zonkluyordu. Yanık odunun kokusuna hoş bir sandal ağacı tutsüsü eşlik ediyordu. Sakinleşmeliydim.

“Ha bunu beklemiyordum! Nabzın düzensizleşti. Sakinleş tatlım, bana Lamba diyebilirsin. Hem lamba, hem hologram düzeneği hem de veri bankasıyım, daha iyisi can sağlığı. Beni programlarken sakinleştirici ses tonunu unutmamaları büyük incelik doğrusu, değil mi?”

“Çok gevezesin!”

Pirinç silindirik gövdeden tutup aniden kendime çektim ayaklı lambayı. Rüyalar beni zor korkuturdu.

“Ekranım sanırım çoktan alarm zik zakları çizmeye başlamıştır. Burnunu abajur küreye fazla yaklaştırmazsan sevinirim.” Cam kürenin yüzeyinden anlaşılmaz mavi şekiller kayıyordu. Gözlerimi daha da yaklaştırdınca, ayaklı lamba, “Değerler merak ve cesareti ölçüyor, bir neşe eksik, onu da tespit edersem işimiz kolay,” dedi.

Omuzlarımı yukarı aşağı biraz oynatarak gevşeme hareketi yaptım, kararlılıkla boru biçimindeki metal gövdeyi sol elimle kavrayıp sarsmaya başladım. Tekerlek düzeneği tıngırdadı. Galiba hazırlıksız yakalamıştım konuşan abajuru.

“Dikkat et! Beni sarsmadan lütfen, devrilirsem işine yararam.”

“Nasıl işime yaracaksın anlat bakalım, ha? Tekerleklerin

bile bir dokunuşta fırlayacak sanki.”

“Boyut değiştirmenin şokundan kolay çıktın, ayrıca tekerleklerim süs niyetine, nostalgik amaçlı. Onlarsız da bal gibi hareket edebilirim,” dedi cam küre kafa.

Bir elimi belime koyup kalktım, gözlerimi kısarak diğer elimi haydi dercesine uzattım. “Yani uçabiliyorsun?” Kafam karışmıştı. “Neyse tekerlekleri geçelim, buraya nasıl, niçin geldim anlat bakalım.”

“Farklı bir düzlemdeyiz, bu boyuta Dune sayesinde geldin. Ancak rastlantıyla değil, uygun olduğun için, yani tutkuyula kitaplara bağlandığın, merakın ve hayal gücün sebebiyle. Yakında göreceksin zaten, senin gibi bu geminin boyutuna geçenleri. Syracusia Uzay Gemisi’nin kütüphane güvertesindesin. Uzayda yol alan bir üniversite, büyük bir kampüs gibi. Antik dönemdeki Arşimet’in tasarladığı Akdeniz’de gezen dev gemi Syracusia’yı belki duymuşsundur. Bizimki üniversite-kütüphane o gemiden yola çıkılarak uzay modeli olarak tasarlandı. Kütüphanesi de bir çeşit Nuh’un Gemisi gibidir, Dünya’nın tüm yazılı arşivini kaybolmaktan kurtaran, orijinaleri, kopyaları dijital depolayarak insanlığın bellegini, geçmişini ve geleceğini koruyan bir yer burası. Yalnız değilsin tabii ki. Geminin antik kitap onarım atölyesindekiler, çevirmenler, ressamalar dışında botanik bahçesi bahçıvanları, mürettebat, eğitmenler ve öğrencilerimizle kalabalık bir koloniyiz.

Bütün birimler sütunlu galerilerle birbirine bağlanmıştır, büyük bir labirent gibi. Ama kaybolmaman için zaten ben varım. Diğer güvertelerde bir müze, gözlem evi, büyük bir botanik bahçesi ve özel kamaralar bulunuyor. Bu salon ise 20. Yüzyıl başının art nouveau stilinde tasarlandı, yeni gelen

bibliofil dostlarımızı, yani kitapseverleri karşılamak, duruma adapte etmek için.”

Mekânı yeni yeni algılamaya başlamıştım, geri oturup başımı tavana kaldırdım. Sanki tüm salonun sakinleştirici bir havası vardı. Ben bir bibliofildim.

Robot küre kafasından çıkan lazer ışığını yukarı doğrulttu. “Üst güvertelerden birindeyiz. Burası oktogonal salon, yaklaşık 80-90 metrekare, kubbesi cam görünümlü uzay boşluğu manzaralı, ancak isteğe göre kubbe perdelenebilir. Gemide hiçbir salon kitapsız değildir, tıpkı burası gibi. Sekiz kenarlı salonun duvarlarını kitaplıklar kaplıyor, tavana yakın rafları da asma bir balkon çevreliyor. Asma katın korkulukları dökme demirden sarmaşık dal süslemeli. Balkon da aşağıdan uzay gemisi kanatlarını andıran Nebate stili başlıklı sedir sütunlar taşıyor. Nebateliler Ürdün’de Roma döneminde kervan ticaretiyle zenginleşen bir çeşit krallıktı. Meşe çerçeveli giriş kapısının her bir vitray cam kanadına, ilham perileri Musalar’dan Klio ve Kalliope rengârenk çiçekler, taze sürgünler arasında canlandırılmıştır. Diğerler ilham perilerini, örneğin Urania’yı gözlem evi girişinde, Euterpe’yi müzik salonu ve Thalia’yı da tiyatro girişinde görebilirsin. Kapının kireçtaşından kemeri üzerinde tunç harflerle “Bilgi Güçtür”, yazıyor. Kapının yanında simetrik, iki sarmal dökme demir merdiven asma kata götürür seni.”

Anlatılanı takip edebildiğimi gösterircesine başımı salladım. Avize küresinden çıkan lazer ışığı takip ederken, hangi yöne işaret etse detaylardaki zenginlik ve incelik beni büyülemeye başlamıştı. Salonun iyileştirici, sakinleştirici bir gücü vardı sanki.

“Şimdi bana dön, girişin tam karşı duvarında aynı eksende, oturduğun kanepenin karşısındaki şömine dikkatini çekecektir. Diğer unsurlar gibi *art nouveau*’nun feminen, floral zarif akıcı çizgilerini temel alan bir stildedir. Kendi boyutuna gelip giderken bu salonu kullanacaksın. Burası bir anlamda boyut değiştirme salonu yani, kendini iyi hissetmen için her şey düşünülmüş. Pembemsi porfiri taşıyla mantolanmış büyük şömine ağzını karşılıklı iki denizati kabartması süslüyor. Ateşin odaya sıçramasını önleyen ızgaranın durduğu zemin yeşil mermerdir ve kenarı palmye yaprağı bordürlü mozaikle bezelidir. Huzur verici değil mi sence de?”

“Hah, evet. Renklerin, ışığın, desenlerin, biçimlerin malzeme de hayal bulması göz kamaştırıcı...”

“Merak testini de geçtin, çünkü çoktan kendini kaptırmışsın.” Salonun ortasında duran yuvarlak masaya doğru yürürken robot lamba anlatmaya devam etti. “Önümüzdeki, kavisli ayaklarıyla kiraz ağacından bir okuma masasıdır. Merkezinde gördüğün içi kumla doldurulmuş ayaklı bakır sini, Lalique tarzı hayvan heykelcikleri için: Kehribardan kaplan, dağ kristalinden kutup ayısı, malahitten kaplumbağa, periododan aslan, kristalden baykuş, Oltu taşından puma, mavi akikten fil, camdan iguana veya opal taşından balina.”

Kumun üzerindeki değerli taşlardan hayvan heykelcikleri arasında kristal bir kediye elim uzandı. Pürüzsüz ve serindi, içinde gökyüzü ışıkları titreşiyordu.

“Çalışırken kitapların, el yazması ruloların, kodekslerin üzerinde ağırlık olarak kullanılmaları yanında ayrıca odaklanmaya da yardım ediyorlar.” Lamba beni bir süre seyrettikten sonra mekanik tıkırtılarla dikkatimi çekmeye çalı-

şarak yumuşak bir sesle, “Tepemizde kaburga biçimindeki tavanı taşıyan kirişlere bağlı, kubbeden sarkan tek bir gövdeden çıkıp sarmaşık dalları gibi tavanı saran avizeyi görüyor musun?” diye sordu.

“Evet.” İki kolumu uzatıp ellerimle dokunmak istercesine yatay kollar üzerinde pırıl pırıl ışıldayan sayısız cam ışık kürelerine uzandım.

“Benim cam abajur kafam da Lalique’in eserlerinden esinlenilmiş.” Vızıldamayla karışık çocuksu ses bana yaklaştı. Abajur ekran mavi renkte sabitlenerek sağ kolumu alıp nabzımı ve alnımdan ateşimi ölçtü. Sonra kiraz ağacı masaya doğru vınlayarak gitti. Ben merakla beklerken masanın kendiliğinden açılan gizli çekmecesinden bir şey alıp geri geldi. Burnumun ucuna sedef renkli yuvarlak bandı uzattı. “Syracusia Babil kulesi gibidir, her dilden ve ırktan insan için üniversitedir. Boğazına yapıştıracağın bu bant bir dil filtresi, birbirinizi anlamamanızı sağlayacak.”

Coşku ve sabırsızlık sardı her yanıma, içim içime sığmıyordu. Artık korkmuyordum, bilakis heyecanlanmıştım. Dune’un ıslanan nüshası, bu boyuta geçerken giriş kartım olmuştu. Lamba’ya göre bundan sonra Dune yerine, sol el bilek kemiğime yerleştirilen boyut değiştirici öğrenci çipi ile yolculuk yapacaktım. Artık deliler gibi test çözme ve üniversite sınavı stresi yoktu. Galaksiler arası Syracusia Üniversitesi’ne kabul edilmiştim.

BAHÇE

*Gür bir orman sarmıştı mağaranın çevresini,
kızılağaçlar, kavaklar, güzel kokulu selviler,
Ağaçlarda yuva yapmıştı yaygın kanatlı bir sürü kuş,
Baykuşlar, atmaca, geveze kargalar,
Yemlerini enginden çıkaran deniz kuşları.*

...
*bir bağ vardı, dal budak salmış,
Üzümleri uzanır salkım salkım.*

Homeros, Odysseia, V, 63-70, Can Yayınları,
İstanbul 1984, (Türkçesi Azra Erhat-A Kadir).

“Başın sağ olsun bacım.”

“Sağ ol Mustafa abi.” Kız iki eliyle çay bardağını sıkıca kavradı. Parmak boğumları narin ellerinde kuru yumrular gibi duruyordu.

“Gelmeseydin hemen,” dedi bir diğeri, kırmızı çiçekli tül-bentini arkadan düğümlerken.

“Dün yedisiydi Seher abla, evden kaçasım geldi.” Kız göğsünde yine benzer bir ağırla omuzlarını düşürüp derin bir nefes aldı. Bu bir iç geçirme değildi. Nisan başıydı, peşine takıldığı bahar hızla geçiyordu. Kokusunu içine çekti. “Az kaldı, İş-Kur’un sözleşmesi bitiyor. Buraya bir daha yolum düşer mi bilmem?” Öğrenci kantinin önündeki tahta banktan kalktı.

Ufak tefek olmasının karşın Fulya'nın bacakları gövdesine göre uzundu. Üzerinde paçaları geniş eski bir kot pantolon ve ayağında burnu çatlak çatlak yarılmış beyaz spor ayakkabılar vardı.

Çay bardağını plastik tepsiye bırakan Fulya, "Burası öyle güzel ki..." diyerek etrafına bakındı.

İki kadın ve bir erkek ayaklandılar. Hepsinin İŞKUR yazısı işlenmiş, kısa kollu, önden düğmeli gri gömlekleri vardı. Duvara dayalı uzun saplı ot süpürgelerini, faraşlarını ve siyah çöp torbalarını alıp yürümeye başladılar.

Adam kalın camlı gözlüğünün ardından kocaman gözlerini açıp kekeledi. "Ha ha, halan tek yakının mıydı?"

Fulya başını salladı. Kestane rengi atkuyruğu yumuşak dalgalar halinde ensesine dökülüyordu. Ot süpürgenin güneşte durmaktan ısınan sapının ısısı avucuna yayılırken içinden, "*düşünme, düşünme*" diye geçirdi. Kendine laf geçiremiyor-
du bugün. "*Şimdi ne yapacağım? Burayı bırakmak istemiyorum.*" Telefon zili başlayınca, iç sesi sustu.

"Efendim şefim... şimdi rektörlüğe giden merdivenleri iniyoruz. Tamam." Zeliha boynunda boncuklu zincire asılı gözlüğünü takıp cep telefonunu dikkatli bir parmak hareketiyle kapattı. "Şef boğazdan başlayın, ikinci vakti rüzgâr başlamadan mıntıka temizliğine geçmeyin diyor."

Park ve Bahçeler Müdürlüğüne bağlı temizlik işçileri, bir erkek ve üç kadın, "boğaz" dedikleri geniş taş merdivenlerin üst basamağında birbirlerinden ayrıldılar. Adam elinde

battal boy siyah çöp torbasını hışırdatarak en alt basamaklara doğru yöneldi. Seher en sola geçerken, Zeliha da birkaç basamak altta yerini aldı. Fulya ise sağda demir ağacının ip ip sarkan yapraklı dalları altında durdu. Nasırlı avuçlarıyla kavradığı uzun sapın ucundaki sarı ot süpürgeyi her iki yana düzenli hareketlerle gezdirmeye başladı.

Üç kadın, aşağıda hurma dalıyla oyalanan adamla beraber çocuklarıyla bahçede çalışan annelere benziyorlardı. Zeliha gömlek cebindeki küçük radyoyu açtı. Önce İlhan İrem, hemen sonra Edip Akbayram eşliğinde, ot süpürgeler taşın yüzeyini tarar gibi ritmik seslerle hışırdadılar. Boğazın iki yanı boyunca sarkan yaseminden, demir ve yalancı karabiber ağaçlarından düşen kuru yaprakları, sarıçiçekleri süpürgenin ucuyla kenarda biriktirip sonra alt basamağa indiriyorlardı.

Fulya on sekiz yaşından büyük duruyordu. Sanki yıllardır bu işi yapıyormuş gibi maharetle süpürgeyi sallıyordu. Dans edercesine uyumlu kol ve ayak hareketlerinden akan zarafetin farkında değildi.

Moladan sonra en fazla bir saat geçmişti. İkindiye doğru kampüste öğrenciler seyreilmeye başladı. Tek tük gruplar halinde otobüs durağına yetişmeye çalışırken aceleyle kestirmeden süpürgecilerin yanlarından geçiyorlardı. Sesleri ara ara temizlikçilerin müziğini bastırıyordu.

Rüzgâr çıktığında alt basamağa gelmişlerdi. Fulya merdivenin sağ kenarından beton duvarın dibini süpürmeye devam etti. Diğerleri faraslara biriktirdiklerini hızla siyah naylon torbalara boşaltmakla meşguldüler. Hemen yukarıdaki teraslama bahçeden dökülen kuru dal parçalarını, yaprakları

ve çiçekleri farasına toplarken, arkasında Seher'in söylen-
diğini duydu. Güçlü bir esinti onlardan hızlı davranarak
kümeler halinde topladıkları her şeyi dağıtıyordu: Fulya
faraşından havaya uçuşan kuru sarıçiçeklere, ince yapraklı
yalancı karabiber dallarına, uzun iğneler şeklindeki demir
ağacı yapraklarına bakıp gülümsedi. Diğerlerine şöyle bir
baktı, arkasını dönüp gizlendi. Sabahtan akşama kadar do-
ğaya meydan okurcasına dökülen ne varsa süpürüyorlardı.
Rüzgâr çıktıkça seviniyordu. Ama belli etmiyordu.

Kalanı toplayıp süpürmeyi bıraktılar. Mustafa uysalca kalın
sesiyle, "Yem, yem yemekhane yolunda mın, mın, mıntıkla
temizliği yapalım bari," diye geveledi.

Beşte paydos yapmadan önce boğaz dedikleri geniş merdive-
ninin üst basamağından sola doğru yemekhaneye giden, iki
kenarı pauwlonia ve erguvan ağaçlarıyla dizili kısa bir yü-
rüyüş yoluna girdiler. Gezinti yolu, arıların üşüştüğü uçuk
renkli paulownia çiçeklerinin salkımlarıyla erguvanın küpeli
dallarının orta yerde buluşmasıyla, rengârenk tonozlu bir
tünele dönüşmüştü. Yolun başında ve sonunda yüksek de-
mir direkler üzerinde duran, küçük kemerli pencereleriyle
iki ahşap kuş evi, gözetleme kulelerine benziyorlardı. Fulya
sol eline cebinden çıkardığı eski püskü bir iş eldiveni takıp
diğerlerini takip etti. Çöp kutularının dışına taşan, yerle-
re atılmış boş pet şişeleri, karton çay bardaklarını, ambalaj
artıklarını sağ elindeki siyah naylon torbaya toplamaya
başladı. En sevdiği yerlerden biriydi burası: Bir tarafta fıstık
çamları, diğer tarafta rektörlüğe bakan yarım daire biçiminde
çimenlik bir yamaç. Merkezinde bir Atatürk heykeli
bulunan arnavut kaldırım taşı döşeli tören meydanı sanki
yerleşkenin kalbiydi.

Saat beşte, yolun karşısındaki çirkin beton binanın alt katına malzemeleri bıraktıktan sonra dağıldılar. Bahçeler müdürlüğünün binasıydı burası. Fulya otobüsünün kalkmasına daha çok olduğunu söyleyip diğerlerinden ayrıldı. Durağın akşam trafiği hengâmesinden, otobüslerin yaydığı egzoz dumanında kaçarcasına boğaza geri döndü. Ot süpürgesini kabbartmalı levhaların süslediğı duvara dayalı görünce şaşırdı. Unuttuğunu yeni fark etmişti.

Artık akşam güneşi çekilmişti, iki yandan sarkan görkemli dallar gölgeli dalgalar halinde boğazın üzerinden aşıyordu. Uzun saplı süpürgeyi yanına alarak orta kısımdaki basamağa oturdu. Süpürge iyi ki yanındaydı. İkindiye doğru hareketlenen sırnaşık köpek sürülerine karşı kendini böylece koruyabiliirdi. Biraz ötede bir gül sarmaşığının sardığı palmiyenin üst yaprakları hırçınca yelpaze gibi hareket etmeye başladı. Yaprakların uğultusu şelale sesi gibi merdivene dek ulaşıyordu. Fulya bacaklarını uzattı, gerdirdi. Ağrıyan sırtını dikleştirdi, ayak parmak uçlarını ileri geri oynattı. Karnı guruldamaya başlamıştı. Ucu aşınmış süpürge­nin sapını ellerinin arasında evirip çevirirken, beton zeminde parlak saydam bir iz fark etti. Merdivenin yukarısını gösteren ok şeklindeki işaret, yağmur sonrası salyangozların bıraktığı şeritlere benziyordu. Kafasını çevirdi, okların yönüne doğru baktı. Ok işaretlerinin nereyi gösterdiğini merak etti. Uzun saplı ot süpürgesini aldı, yerinden kalkarak basamakları çıkmaya başladı.

“Salyangoz böyle düzgün işaretler yapamaz” diye düşündü. Gümüşümsü şerit iz basamakların bittiğı yerde gül yoluna saptı. Her bir ok en fazla 30 cm uzunluğundaydı ve kesik kesik beş altı adımda bir devam ediyorlardı. Peyzaj bölümünün bahçesini teğet geçerek etrafını çeşitli ağaçların çev-

relediği, ortası çukur çimenliğin yanından kaldırım taşları boyunca ortaya çıkan işaretler, sanki istikrarlı bir hattı takip ediyorlardı. Gül yolunun bir tarafında nisan ortası henüz yapraklanmamış tespih ağaçları ve mor salkım ağaçlarının dalları son ışıklarla sıvanırken sol tarafı boyunca mor küpeli çiçekleriyle erguvan ağaçları sıralanmıştı. Aralarında rengârenk güller açmıştı. Gerilerde turuncu çiçeklerinde yayılan kokuyla beraber hepsi, baş döndürüyordu.

Gün batımı yaklaşırken kampüs giderek ıssızlığa teslim oluyordu. Fulya kendini parlak salyangoz izlerinden alamadan yürüdü. Arada bir başını kaldırıp bakınıyordu. Uzaktan geçip giden insanları gördü, yavaşça yürümeye devam etti. Sonunda oklar beton direkler üzerinde ve sarmal demir bir merdivenle ilk katına çıkılan 70li yıllara ait bir binanın arka girişe açılan bahçesine ve üç beş arabalık boş parkına yöneldi. Bir adacığı andıran dev aloe vera kümesine sırtını vermiş ahşap bir bank gördü, oturdu, yanına süpürgesini dayadı. İşaretler burada bitiyordu.

Yan tarafta kalan kırmızı tuğlalı cam sera dahil, insan elinden çıkma her şey sessizdi, ama Fulya bitkilerin sesini duyabiliyordu. Oturduğu bankın tam karşısında, tek başına duran yüksek akkavak gümüşsü açık yeşil yapraklarını hışırdatıyordu. Tohumlarının pamuksu taneleri kar gibi uçuşuyordu. Fulya'nın Masal Ağacı adını taktığı kavağın altı bulutumsu bir halıyla kaplıydı. Bırakıp gidemezdi. Evde onu bekleyen kimi kimsesi yokken, şehirde kalan anne kucacı gibi bir avuç yeşil dünyasından ayrılamazdı. Şu banka kıvrılıp uzansa, azıcık uyusa ne iyi olurdu.

Sarı gagalı bir karatavuk zıplayarak önünden geçerek akka-

vağın altındaki kabarık pamuk yumaklarıyla kaplı çimenlerin üzerinde dolaşmaya başlayınca, içinde dayanılmaz bir arzuyla kalktı yerinden. Süpürgeyi alıp ağır adımlarla dalların altına kadar yürüdü. Karatavuk kaçtı. Zemindeki toprağı hissetmiyordu, sadece bulut tabakası görünümündeki yumuşaklık vardı. Etrafında uçuşan beyaz taneler giderek yoğunlaştı, pusula gibi yön gösteren kavağın dimdik gövdesi dışında etrafındaki dünya silikleşti. Boğazı kaşındı, öksürmeye çalıştı. Kulakları ince bir ağrıyla çınılıyordu. Burnuna iğde, mimoza, gül kokuları geldi. Damağına çocukluğundan anne babasıyla bir arada olduğu zamandan bir tat yerleşti: Beyaz kiraz. Dalından çekerek değil, nazikçe sapından iki parmak arasına alıp koparmalı ve çengelle sağlam bir dala asılı çinko kovaya nazikçe toplamalı...

* * *

Bu düşten ayrılmak istemiyorum. Nerede olduğumu bilme bile gerek yok. İşte burası orası ya da orası burası ne fark eder ki... Su şırıltısı yakınlaşıyor. Gözlerimi güç bela açıyorum, açık havada uyuyakalmışım da rüzgar çarpmış beni sanki, öyle mahmurum. Yapraklar hışırdıyor, aynı esinti etrafımdan dolaşıyor. Nemli sera kokusuna çiçeklerinki eklenmiş. Sırt üstü sert, serin bir yerde yatıyorum. Tam tepede lacivert ve türkuaz renkte çini mozaikli bir kubbe, cennet gökyüzü mü? Kubbenin ortasında yuvarlak bir pencerede yıldızlar ışıldıyor. Sağa sola başımı çevirince burmalı sütunları görüyorum. Etrafı suyla çevrili şadırvan bir köşk içindeyim. Mavi-siyah ve türkuaz desenli, altıgen kenarlı fayansların süslediği genişçe bir havuzun ortasındaki adacıktayım, fıskiyelerinden saçılan su zerrecikleri yüzüme değiyor. Serin, ıslak inci taneleri gibi. Ferahlıyorum.

Omuzlarım biraz tutulmuş ama rahatlıkla parmaklarımı hareket ettirebiliyorum. Ellerimi iki yanıma dayayıp mermer banktan ayaklarımı aşağı indirirken kolum bir şeye çarpıyor. Odun saplı ot süpürgem yerde, ucu tam karşıma işaret ediyor. Bu bir rüya sahnesine benziyor. Yoksa kubbeli bir cennet mi? Denizde sırt üstü yüzerken suya bırakır gibi kendimi bahçeye bırakıyorum. Süpürgemi yerden kaldırıp alıyorum ve küçük şadırvanın alçak basamaklarından inip tek kemerli abanoz köprüden geçiyorum. Şimdi de saydam dev bir kubbenin altındayım. Ay'a benzeyen üç gezegen görünüyor. Başım dönüyor yine. Kendimi bırakıp bu cennet bahçesinde sonsuzluğun içinde uyuyabilirim, en güzel ölüm, uykuda gelendir. Şikâyet etmek bana yakışmaz. Ben hiç şikâyet etmem, umut ve neşemi hele şimdi, böylesine bir güzellikte ne diye kaybedeyim ki?

Kuş cıvıltılarını yeni duyuyorum. Ben idrak ettikçe manzarada taşlar parça parça tamamlanıyor. Sonunda gözümü devasa kubbeden alabiliyorum ve cam fanusa benzeyen bahçeye bakıyorum. Yanlara doğru teras teras yükselen asma bahçelerin arasındaki oymalı mermer basamakların üzerinden minik şelaleler akıyor. Dairesel botanik bahçesi bir antik amfitiyatroyu andırıyor. Asma bahçelerin kubbeye yaklaştığı yerde revaklı bir galeri çepeçevre dolanıyor, sütunların üzerlerini tül hafifliğinde sarmaşıklar kaplamış. Ama ben bunları nereden biliyorum? Ben tasarlamışım, her ayrıntısını çizmişim gibi mekânı çözümlüyorum. Sanat lisesi mezunu olmam buna yetmez. Anılarımda ailemle gezdiğim Topkapı Sarayı, antik harabeler, yıllarca kuluçkaya yatmış da şimdi canlanıyormuş gibi.

Teras bitkileri arkasından benim yaşlarımda bir kız ortaya

ıkıyor. Gamzeli ve yuvarlak yüzünü ortaya çıkaran balık kılçığı sa örgüsü omuzlarına düşmüş, ışıldayan gözlerle bana bakıyor. Fıstık yeşili bir tuniğin üzerine diz hizasında s etten bir bahçıvan önlüğü bağlamış. Topraklı eldivenleri telaşla çıkararak kenardaki ini fayans döşeli masaya bırakıp aşağı iniyor. Yanıma geliyor. Ufak tefek, menekşe rengi göz-l  bir kız bu. Tokalaşmak için sol elini uzatıyor. “Hoşgeldin Fulya, boyut değiştirmeni bir süredir bekliyorduk.”

“Be, be, be... Beni mi?”

“Senin gibi hayal kuran, bitkilerin dilinden anlayan hiç kimse kimsesiz değildir. Eğer hemen geri dönmek istersen, s p rgeni iki avucunla sımsıkı tut ve gözlerini kapat. Ve geldiğin yerdesin yeniden.”

“Ama neredeyim? Gitmek istemeyeceğim kadar güzel de olsa burası, bilmeliyim.”

“Syracusia Uzay  niversitesi gemisindesin, burası da Botanik bölümü.”

“Seninle aynı bölgeden -bu pek sık olmaz- başka bir kız daha geminin boyutuna geçti. şimdi kütüphane bölümünde eğitim alıyor. Belki tanışmak istersin?”

MEZARLIK

*İnsanların en kara bahtlısı, canım yavrum,
sanma ki oyun eder sana Persephoneia, Zeus'un kızı
ölümlülerden biri öldü mü, yasadır bu,
can ayrılır ayrılmaz ak kemiklerden
kaslar artık etleri, kemikleri tutmaz olur,
yok eder onları ısıldayan ateşin zorlu gücü,
ruh uçar gider kanatlanmış düş gibi.*

Homeros, Odysseia XI, 216-222, Can Yayınları,
İstanbul, 1984 (Türkçesi Azra Erhat-A. Kadir).

Ona bu gece kaçacağımızı söyleyeceğim. Kararım kesin.

“Kalk, kalk, Zerrin kalk çabuk!”

Gözlerini açmıyor, ama kirpiklerinin gölgesi kıpraşıyor.
“Anne ne oluyor?”

Bana sırtını dönüp kendini yüzüstü yatağa bırakacakken kolundan çekiyorum. “Gidiyoruz!”

“Nereye?” Kafası yastığa gömülü boğuk bir homurtu çıkarıyor.

Sabrım zaten tükenmiş. “Kaçıyoruz, bu son şansımız.”

Dikkatini çekmişim besbelli ki sıçrayarak dimdik yatağın kenarına oturuyor. Ama soru sormuyor, anlıyor neden git-tiğimizi.

Yüklüğün dibine, kullanılmayan yorganların arasına sakla-dığım Zerrin’in eski okul çantası ile ham ketenden diktiğim çuvalı çıkarıyorum. Benimki evde bavul olabilecek her şeyi yok etmiş.

Kızım zayıf kemikli haliyle uyuşuk ve mekanik hareketler-le üstünü değiştiriyor. Ayıcıklı tişörtünün üzerine örgü bir hırka giyiyor. Onu beklerken hızlı düşünüyorum, hızlı dü-şününce korkum geçiyor, elim ayağıma dolaşmıyor.

“Babam yine bir şey mi yaptı sana yoksa?” İç içe geçmiş avuçları kucağında, birbirine kenetli parmakları titriyor.

“Hayır, hayır! Sadece biraz sinirli.” Köye taşınıp evlenince kitaplarım da çöprü boylamıştı. Neymiş okumuş tipler gibi konuşuyormuşum. Hararet basınca tülbentimi enseme kay-dırıyorum.

Zerrin’in ağzı bir karış açık beni inceliyor. “Saçının haline bak!”

Düşünmekten zor ayıkıyorum. Doğru ya saçlar! Bizim-ki tarla sulamaya gidince, bu akşam kızım uyurken aldım elime makası aynaya bakmadan kestim. Sarı tiftik keçisine döndüğümü elbise dolabı kapağındaki görüntüme bakınca anladım.

Yatağın altından pazar malı iki çift spor pabucu çıkarıyorum ve birini Zerrin'e uzatıyorum.

Şöyle bir bakıyor. "Bunlar çok uyduruk."

"Ne yapalım, ayağını sarıyor ya yeter, hadi giy."

Dışarı çıkıyoruz, buralar yaz gecesi bile serin olur. İyi ki üzerimiz kalın. Ağustos gecesinin istilacıları cırcır böcekleri ötüyor loş ay ışığında: Dünya huzur, iyilik dolu sanki.

Kamyonetin yerinde yeller esiyor. Nemli toprakta tekerlek izleri kalmış geriye. Ahırın yanından geçiyoruz. Taze biçilmiş yonca ve hayvan gübresi kokusunu ardımızda bırakıp meyve bahçesine dalıyoruz. Arkamda Zerrin'in düzensiz adımlarını duyuyorum. Omzuma çapraz astığım çuval avcının belindeki ölü tavşanlar gibi sallanıp duruyor. Düşünüyorum hızlı hızlı, çünkü düşünmeyi kesersem korkup geri dönerim. Komşu bahçelerden geçiyoruz. Kurbağa vıraklamaları artınca yağmur suyu biriktirilen gölete yaklaştığımızı anlıyorum.

Ben liseyi bitirebildim; ya kızım, ortaokulu bitirmeden bıraktırdı. Deyyus. Hayır, ona değil kendi babama anama kızıyorum. Kasabadan gel köye taşın, sonra tek kızını akraba diye bir itle evlendir. Herhalde okulun en parlak, en zeki öğrencilerinden olduğumu söylediklerine öğretmenler bin pişman olmuşlardır.

Kocam, annesine benzemesin, itaatkâr olsun diye apar topar kendi kızının geleceğini pazarlayıverdi. Kime mi? O içten pazarlıklı, sırnaşık yeğenine. Bunları Zerrin bilmiyor.

"Anne, bir şey sordum!"

"Ha, evet..."

“Neye evet ya! Nereye gidiyoruz dedim.” Kızgın sesi in-
celiyor.

“Mezarlığa.”

Benden daha cesur Zerrin. Muzip bir gülümseme geçiyor
yüzünden.

Kollarımız önde, elma, şeftali ağaçlarının hırçın dalları ara-
sından, gözümü çıkarmadan küçük dayım Salim’in bah-
çesinden çıkıyoruz. Ona haber vermedim, versem yardım
ederdi. Fakat kavgasız dövüşsüz çözeceğim bu işi. Aramızda
iki-üç yaşı var, ölmeden anamla küsmüştü.

İnce uzun servilerin çevrelediği köy mezarlığı, dolunayın
solgun sarı ışığında gözüme zararsız bir sığınak gibi görü-
nüyor. Etrafını dolanan ince uzun ağaçların arkasında sanki
güvende olacağımızı hissediyorum. Servilerin önünde yalap-
şap örülmüş briket bir duvar var, ama boyumuzu aşmıyor.

Zerrin’e, “Duvardan atlayalım,” diyorum. İtiraz etmiyor. Çu-
valı indirip boğazından tuttuğum gibi öbür tarafa fırlatıyo-
rum. Sonra şalvarımın ortasını belimin lastiğine tıkıyorum.

Bel hizasındaki sıvasız duvarda oyukluk bir yer bulup aya-
ğımızı sokarak kendimizi yukarı çekiyoruz. Zerrin sırt çan-
tasını çıkarmadan bir zıplayışta beni geçiyor. Soluk soluğa
kuru dallarla otların kapladığı zemine basıyorum. Mezar-
lığın bu tarafından köyün ışıkları zar zor seçiliyor. İki elim
dizlerimde öne eğiliyorum. Derin derin havayı içime çeki-
yorum. Kuru ot, çam reçine kokusu, ilerde çamlık başlıyor.
Sessiz planım şu ana dek işledi.

Zerrin ters çevrili bir gübre tenekesine oturmuş, okul matarasından su içiyor. “Anne, Mahmut yüzünden mi?” Kısık sesle soruyor. Direkt bana baktığını biliyorum.

Kafamı çevirmeden başımı sallıyorum. Elim belimde dik durmaya çalışarak tülbent yerinde mi yokluyorum. Burnumun ucundan ter damlıyor.

“Ben ondan çekinmiyorum ki.”

“Çekinsen ne fayda, asıl evlendikten sonra...”

“Ne kötülüğünü gördün? Bana iyi davranıyor.”

“Demek aklını çelmeye çalıştı?”

Başını eğiyor. Tahmin etmeliydim. Burnumu tülbendin ucuyla siliyorum.

“Ne mi kötülüğünü gördüm ha, hayvanlarını dövenden hayır gelir mi? Köpekler bile onun arkasından hırlıyor. Makbul biri değil o!” Tutamıyorum dilimi. “Evlen de gör, sana da zorbalık yapar.” İleri gittiğimi anlayınca lafı değiştiriyorum. “Bir yolunu bulup seni liseye devam ettireceğim. İstemez misin?”

Mahzun, acıklı bir gülümseme yüzünde, “isterim,” diyor. Mezarlığın ortasına doğru, köknar kümesi altına çekiliyoruz.

“Ya babam bizi bulursa?”

“Bulacaktır, ilk bakacağı yer burası.”

“Anne saçmaladığının farkında mısınız?”

“Evet, hayır...”

Ağaçların altına kadar uzanan gösterişli bir aile kabristanının aralık demir kapısından içeri süzülüyoruz. Yaz sıcaklığında soğuk mermerin gölgesine yaslanıyorum.

“Zerrin...”

Bir araç yaklaşıyor. Öfkeli gürleyen motor sesi eşliğinde sarı far ışığı ilerdeki mezar taşlarını sıyırıp geçiyor. Başımı oda büyüklüğündeki kabrin köşesinden uzatıp bakınca demir kapının önünde bizim kamyoneti görüyorum. Hâlâ çalışıyor, direksiyon tarafındaki kapı açık. Kızım el örgüsü yeleğimden çekştiriyor.

“Şışşt,” diyorum.

Kapının gerisinde elinde çiftleyle dikilen koyu insan şekline bakarken, bu çaresiz halimde bile bana bir gülme geliyor. “Babanın ölülerden, mezarlıktan ödö kopar.”

Zerrin yanı başımdan kafasını uzatıp görmeye çalışıyor. Nerdeyse tepeme çıkacak, öyle hafif ki sırtımda taşıyabilirim. Dolunay kocamın yerini belli ederken bizi de açığa çıkarabilir diye tedirginim. Geriye çekilip, “Bekleyelim nasıl olsa içeri giremeyecektir.”

“Ya başka birini yollarsa içeriye, mesela Mahmut’u?”

“Bak bu hiç aklıma gelmemiştö.” Burada fazla oyalanamayız.

Havaya ateş ediyor, gece yarılıyor av tüfeğinin ürkütücü sesiyle. İkimiz titreyerek birbirimize yapışıyoruz.

“Fadimeeee, çık ortaya!” diye böğürüyor.

Korkumu bu gece aştım artık. Yanağımı mezarın mermer kaplamasına yaslıyorum. Başımı usulca uzatıp bakıyorum. Kamyonetin ışıkları arkasından vurduğundan heykel gibi görünüyor. Nefesimi tutuyorum. Ellerim buz kesiyor. Tam

o anda karşımda Gülay'ın mezar taşını görüyorum, diğerlerinin en kıyısında yapayalnız duruyor. Köye taşındığımızda, yeni gelindi. Oyalı yazmasının altından bal rengi gür belikleri sarkardı. Ahretliğim Gülay kasaba hastanesinde ilk bebeğinin doğumunda ölmüştü. Kocasının dövdüğünü herkes bilse de köyün en zengin ailesinden çekindiklerinden, kimse üzerlerine gitmedi.

Zerrin'in telefonunun soluk mavi ışığıyla sıyrılıyorum Gülay'ın hatırasından. Ekranı kaydırmakla meşgul, bir yandan yanağının içini kemiriyor.

“Ne yapıyorsun?” Cırlak fısıltıyla elinden kapıyorum telefonu. Gözlerinden yaşlar süzöldüğünü yeni fark ediyorum.

“Bizi vuracak anne,” diyor.

“İçeri giremez ki vursun.” Hiddetimden nerdeyse ayağa fırlayıp duvarın ötesinde bekleyen heyulanın boynunu sıkasım geliyor.

Bir ateş sesi daha ikimizi titretiyor. Sarılıyoruz. Kızımın soğuk alnını göğsümün ortasında hissediyorum. Tam o sırada güçlü bir esinti başlıyor. Duvar boyunca yükselen serviler sağa sola eğiliyor, fırtınada çıldırmışçasına göğe yükselen sivri piramit kuleler şeklinde hareket ediyorlar. Muhafız birliği gibi omuz omuza. Sendeleyerek kalkarken elimi köknarın pütürlü ılık gövdesine dayıyorum. Bir serinlik hissediyorum. Kafamı çevirdiğimde elimin köknarın içinde kaybolduğunu görüyorum. Reçineli tütsülü bir koku geliyor burnuma. Nedenise sakinleştiriyor. Elimini çekip tekrar daldırıyorum. Köknarın içi gıdıklıyor, yumuşak bir tüy geziniyor sanki tenimde. Bu hoş duyguya bırakmak istiyorum kendimi.

Sert bir çarpma sesiyle olduğum yerde sıcıyorum. Hızla elimi çekip ağaca sırtımı veriyorum. Zerrin emekleyerek yerinden çıkıyor. Gözlerine bakarak kısık sesle, “Yerinde kal,” diye uyarıyorum.

Kamyonetin ışıkları karanlıkta parlayan gözler gibi, ağır demir kapıya toslamış. Benim heykel adam ortada yok. Serviler sur rmüşler çevremize, dans ederek sallanmaya devam ederlerken hışırdıyorlar hep birlikte. Kknarımı bir anlığına unutuyorum.

“Zerrin, bir şey oldu galiba!”

İli içli burnunu çekerek yanıma kadar dizleri üzerinde emekliyor. “Babam nerede?”

“Azıcık bekle, anlayacağız şimdi.” Bileğinden tutup derin derin nefes alıyorum. Bekliyoruz. Saniyeleri, dakikaları ölçmek manasız. Bir zaman sonra ayağa kalkıyoruz. Mezarlığın ıkış kapısına doğru ihtiyatla yürüyoruz. Ayaklarımızın altında kuru yapraklar, dallar ıtırıyor.

Ölüler bize kucak açmakla kalmamış, ona da geçit vermemişler. Tepesi mızrak gibi sivri dişleri andıran paslı demir kapının kanatlarında asma kilidin zinciri bir karış gerilip ayrılmış. Motor kapağı hafif açık, dumanlar tütüyor. Kamyonetin altından dışarı uzanan kolu fark ediyorum. Nal gibi akik yüzüklü bir el ifteyi sımsıkı tutuyor.

Benim gördüğümün aynını gören kızım koluma yapışarak fısıltıyla, “Babam...” diyor.

“Boyunda sonunda devrildi!” Hışımla yan duvardan, içeri girdirdiğimiz yerden öte tarafa atlıyorum, Zerrin peşimden bana yetişiyor. Kamyonet hırıltıyla çalışmaya devam ediyor.

“Yine el frenini kaldırmayı unutmuş!” Ayağımı uzatıp eli dürtüyorum. “Ölmüş galiba, gel hadi bir kolundan tut da tekerleğin altından çıkaralım.” Hareketsiz bedeni güç bela beraber mezarlık duvarının dibine çekiyoruz. Oradan uzaklaşmak, ölü kocamdan kaçmak istiyorum.

Zerrin ağlamıyor artık.

Serviler vedalaşırcasına üzerimize eğiliyorlar. Güçlü bir esinti başlıyor. Servilerden tozlar üzerimize yağarken kamyonete atlıyoruz. Acemi bir kavramayla vitesi geriye ayarlıyorum. Ya da öyle sanıyorum. Motor öfkeyle kükrüyor.

Zerrin, “Anne bırak ben yapayım,” diyor.

“Sürmeyi biliyor musun da?”

“İzle ve gör!” Coşarak geriye doğru tıslıyor eski kamyonet. Kızım direksiyonu maharetle çevirip vitesi değiştiriyor ve gaza basıyor.

Hayretler içindeyim.

“Ambulansa haber verelim mi?” diye soruyor asfalt köy yoluna çıkarken.

“Tamam. Ver telefonu, ben hallederim.”

Tek tük ışıkları yanan köye sapmadan dümdüz ilerliyoruz. Yırtık koltuğun üzerinde zıplamamı zapt ederek titreyen işaret parmağımla ekranı kaydırıyorum. 112’yi tuşluyorum.

“Boğazköy mezarlığına bir ambulans lazım! Evet, mezarlık...biri kendi aracının altında kaldı.” Zerrin soran bakışlarla beni süzünce, “mezarlığa ambulans isteyince biraz şaşırdılar da...” diye açıklarken, köknar kabuğundan elimi soktuğumda hissettiklerimi hatırlıyorum. “Zerrin, ben sana bir şey söyleyeceğim... tuhaf bir şey oldu.”

Başını tamam der gibi sallayarak sözümü kesiyor. “Nereye gidiyoruz?” Narin elleri direksiyonu kavırıyor, parmak boğumları bembeyaz.

“Jandarmaya.” Ağaçtan şimdi bahsetmek çok fazla gibi geliyor. Fikrimi değiştiriyorum, ona sonra anlatabilirim.

Jandarma komutanına haber çoktan uçmuş. Bizi dışarıda erleriyle karşılıyor. Fırça gibi siyah kaşlarını çatarak kamyonetten inmemize yardım ediyor. “Senin koca yine yaptı yapacağını ha?”

Dudaklarımı bastırıyorum, tansiyonum fırlamış olacak ki başım zonkluyor. Kalbim bu kadar şeye ayak uyduramıyor gibi düzensiz atıyor, ürküyorum. Gözüm kararıyor. “Galiba iyi değilim komutanım.” Gözlerimi sımsıkı kapatıyorum, Zerrin’i duyuyorum yanı başımda. “Anne, anne bırakma kendini!”

Yanıtım fısıltıyla çıkıyor. “Mezarlığa geri dönmeliyiz”

Gencecik iki asker koluma giriyor.

Komutan cep telefonunu alalacele çıkarıyor. Boğazında gıcık varmış gibi hırıltılı bir sesle, “Şermin bu gece yatılı misafirlerimiz var,” diyor.

MÜZE*

Distopik bir Pandora masalı...

*O gün bugündür insanların başı dertte,
Toprak bela doludur, deniz bela dolu,
Geceler dert doludur, gündüzler dert dolu,
Salgınlar başıboş dolaşır sessizce
Ölümlülerin çevresinde...*

Hesiodos, İşler ve Günler, s. 146,
(Türkçesi Sabahattin Eyuboğlu-Azra Erhat).

Onu yeryüzüne çıkarttıklarında, sadece on dördünde görünüyordu.

Teslimattan sorumlu iki mühendis devasa bir çömleği andıran denizaltı kapsülünün kapağını açtılar ve Pandora

* Müze: Müzeler sanat, arkeoloji ve tarih gibi birçok alanı kapsayabilen mekânlar olarak maddi kültür varlıklarını toplayan, koruyan ve sergileyerek gelecek nesillere aktaran kurumlardır. Kelimenin kökeni esin perisi anlamına gelen, Eski Yunanca mousa, Latince musa sözcüklerden türetilmiştir. Tarihsel çağlarla beraber ilk müzeler koleksiyonlar ve kütüphaneleriyle krallık saraylarıyla bağlantılı görülür. İskenderiye Kütüphanesi'nin museion denilen kısmı, Helenistik ve Roma dünyasındaki bilim ve kültür yuvaları için kullanılan enstitü tarzındaki kullanımına evrensel bir örnektir. Kaynak: Doğan Hasol, *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*, 2002, s. 335; Tamay Tekçam, *Arkeoloji Sözlüğü* 2011, s. 148.

Serisi'nden androidi iskeleye çıkardılar. Puslu günışığından gözleri kamaşan kız, iskelenin çelik ızgarasına üzerinde sendeler gibi oldu. İki elini alnına siper yaparak boşluğa yürürcesine ilk adımlarını attı. Başını eğip aşağı baktığında, çamur rengi suda yüzen plastik çöpleri gördü, Akdeniz'in kıyısı boyunca asılı kalan ağır havayı kokladı, dalgaların iskele ayaklarına çarpıp bir sesle çatırdamasını dinledi.

Bal rengi gözleri kısa sürede güneşe alışan android, kendini incelemeye başladı. Fıstık yeşili ince boğazlı bir kazak, lacivert deriden dar pantolon ve altına aynı renkte süet botlar giymişti. Her şeyi yeni fark ediyordu, bilincini yeni kazanıyordu. Parmakları yüzünün hatlarında gezindi. Hafif kemerli uzun bir burun, ince dudaklar, gamzeli çenesini yokladıktan sonra çıkık alnına kayan elleri yana taranmış yarım kaküllerini keşfetti. Altından ince bir saç örgüsü geçip ensesindeki atkuyruğuna bağlanıyordu. Kendini bir tablo gibi gözünde canlandırdı, nasıl görüldüğünü artık biliyordu.

İskelenin ucunda bir hava taşıtının yanında onları kısa boylu, zayıf, yaşını göstermeyen biri bekliyordu. İki mühendis yeni nesil nano üniforma giymiş adama bazı evraklar imzalatıldılar. Sonra da hiç vakit kaybetmeden denizin dibindeki fabrikaya gitmek üzere çöp adacıklarının sardığı denizaltıya yöneldiler.

Üniformalı, evrakları kolunun üzerindeki gizli cebe yerleştirerek yaklaştı. "Ben Yeni Kent Polis Teşkilatıyım, seni müzeye götürmek ve görevini açıklamakta sorumluyum, gidelim."

Android uysalca başını eğerek itaat etti.

Saydam salyangoz sarmalını andıran iki kişilik hava taşıtına bindiler. Arkadaki tek koltuğa oturan kız, emniyet kemerini kurcalamaya başladı.

“Görev çipine talimatlar fabrikadayken yüklendiğinden, benim ekleyebileceğim fazla bir şey yok. Gerektiğinde yenileri sana gönderilecektir.”

“...”

“Beni anladıysan lütfen doğru!”

“Anladım.”

“Sana bir ad vermek zorundayım. Pandora Serisi’inden olduğun için Dora olsun mu?” Polis yanıt beklemeden kontrol panelini komutları girmeye devam etti.

“Dora mı? Dora, armağan demek.” Kız kendi adını mırıldanarak aşağıyı izlemeye koyuldu.

Uzun bir süre, yalnızca aracın motor uğultusu duyuldu. Altlarında uzanan çorak arazilerin bittiği yerde, kuzeyden inen vadiler derin yarıklar halinde kıvrılarak denize ulaşıyordu. Sıradağların yükseltilerine paralel uçtular. Son yüzyıllarda değişen iklimin yol açtığı ani hava olaylarının izleri her yerdeydi: Taşkınlar, heyelanlar, fırtınalar ve yangınlar.

Güneye yönelen hava taşıtı ıssız endüstriyel bir alanı, taş ocaklarını ve harabeye dönmüş kasabaları geride bırakıp insansız Eski Kent’e ulaştı. Gökdelenlerin kafes kulelere dönüşmüş ürkütücü beton iskeletleri arasından süzöldüler. 20 km sonra hafif eğimli araziye yerleşmiş antik bir kentin üzerine geldiklerinde, motor uğultusu azaldı. Oval arenası suyla dolu bir amfi tiyatronun en üst basamaklarını çevreleyen sütunlu galeriyi sıyrarak alçaldılar.

Dora elleriyle diz kapaklarını kavrayarak öne eğildi. Tiyatrodan gözlerini ayırmamıştı. “Ne kadar görkemli.”

Pilot duymazdan geldi. Ekrandaki verilere göre sağlam zemin tespitini onaylayıp, taşıtı kocaman bir böcek gibi tam müzenin önüne indirdi. Dora kapıların vınlayarak açılmasıyla hemen dışarı fırladı, müzeye doğru yaklaştı. Adam ağırdan alarak geriden onu gözledi.

İki katlı küçük taş binanın, kireçtaşı sütunlarının taşıdığı sıra kemerli ön cephesinde lazer parmaklıkların ışıltısı görünüyordu. Dora yan tarafa çevirdi başını, garaj kapısı gibi görünen yan girişin kurumuş begonvil dallarının sardığı paslı demir kapı yarı aralıktı. Müze binasının devamındaki sokağın iki yanında az katlı butik oteller, pansiyonlar, kafeler ve hediyelik eşya dükkanları diziliyordu. Asfaltın çatlaklarından incirler ve çalı bitkileri yeşermişti. Burası antik harabelerin kıyısında, bir zamanlar Akdeniz yaşam stiline buram buram yükseldiği hayalet bir kasabaydı.

“Müzeye her ne sebepten getirildiysem en azından ön bilgiyle yüklenmişim.” Dora içinden konuşurken sıra kemerlerin ardındaki giriş kapısı ve tüm pencerelerin sarı-turuncu lazer ışınları parmaklıklarına anlam vermeye çalıştı. Arkasını dönüp kendisini izleyen polise, “Ne olmuş buraya?” diye sordu.

“Zero Tolerans dönemindeyiz, kentler yeni yerlerine kurulduklarında müze, kütüphane ve sanat galerileri taşınmadı. Çünkü bunlara karşı bir düşmanlık ve nefret dalgasıyla saldırılar başlamıştı. Vandalistlerle uğraşmak yerine, hepsi yerlerinde bırakıldı, talan edilmesin diye lazer parmaklıklarla korumaya alındı.” Adam alüminyum bavulu yere bıraktı.

Acelesi yok gibiydi. Elleri ceplerinde başıyla girişı işaret etti. “Benim görevim şimdilik burada bitiyor. Seninse içeride başlıyor. Bavulda ihtiyaç duyabileceğin malzemeler var.”

“Dur biraz! Öylece bekleyecek miyim?”

“Hayır, gözetleyeceksin, kameraların yapamadığını sen yapacaksın. Onlar bir şekilde düzenli arıza veriyor da.” Polis sırtıtmakta bile zorlanır gibiydi, ağzı hafif çarpıldı. Yatay çentikler gibi kısılmış gözlerinin üzerine gözlüğünü indirip aracına doğru yürüdü.

Havada bir teker gibi asılı kalan metal gövde sokağın ortasında oluşan toz-çalı çırpı girdapları yaratırken Dora metal bavul ile taş müze arasında meydan okurcasına kıpırdamadan bir süre öylece durdu.

Güneş renksiz batı ufkunda, vadilerin gerisine çekilirken, hayalet kasabanın kukumav kuşlarının ötüşüne, zincirlerle asılı yamuk sokak tabelalarının gıcirtısı karıştı. 1960’lardan kalma bir reklam tabelası bir balkonun altında aynı ritimle duvara çarpıyordu.

Dora bahçe kapısını itti. Sıra kemerin altında geçip doğruca vahşi bitki örtüsüyle kaplanmış bir orta avluya çıktı. Kare avlunun etrafını yosun sarmış sütunlu sıra kemerler çevreliyordu. Sağına dönünce lazer parmaklıklı girişı gördü. Yaklaştığı anda ışınlar yok oldu. Öbür tarafa geçince tekrar ince bir vızıldamayla titreşmeye başladılar. “Demek bu yüzden bana lazeri devre dışı bırakacak bir şey vermedi. Bedenim anahtar gibi, öyleyse başka mekanizmaları da açabilir.” Yalnız olduğuna göre artık rahatça sesli konuşabileceğini düşündü.

Avludaki yan kapı doğruca müzenin giriş holüne çıkıyordu.

Giriş salonu bir nekropolis kadar sessizdi, duvarlara gömülü nişlerden yayılan yapay ışık en aza indirgenmişti. İçeriye sinmiş toz, nemli kil ve reçineli ahşap karışımı kokunun içinde hafif gül parfümü hissediliyordu. İkinci kata dolanarak çıkan geniş merdivenin altında bilet alınan gişe ve danışma vardı. Dora bavulu zemine bırakıp ahşap masaya yanaştı. Arka duvarda müzenin planı asılıydı. Hafızasına yerleşim krokiisini kaydetti: Alttaki karşılıklı iki salon Geometrik ve Arkaik (MÖ 900-500 arası) heykel ve seramik malzemelerine ayrılmıştı, üst katın üç sergi salonundan ikisi yan yanaydı. Bunlarda Klasik (MÖ 500-330) ve Helenistik (MÖ 330-30) dönemin heykeltraşlık okullarının eserleri vardı,, üçüncüsündeyse Roma (MÖ 30-MS 4. yüzyıl) İmparatorluk portre ve heykelleri.

Dora hemen seramik kaplardan başlamaya karar verdi. Bir duvar tamamen is renginde izlerle kaplıydı ve yerde küçük bir ocak, metal tabak çanak ve kamp araç gereçleri diziliyordu. Sergi salonu evsizlerin, kaçakların mesken tuttuğu gizli bir yere benziyordu. Boş kaideler, camekânlar dışında her şey gitmişti. Sokağa bakan tavan hizasındaki pencerede lazer koruma ona kafesteymiş hissi verdi. Diğer oda daha büyüktü ve heykeller yerinde duruyordu. “Heykelleri talan edememişler.” Dora kendi çevresinde dönerek kireçtaşından 2-3 metreyi bulan kuros heykellerini inceledi. Hepsi bir bacak önde katı duruşu gösteren figürlerin, benzer ifadesiz yüzlerine aynı arkaik gülümseme kondurulmuştu. Duvarın köşesindeki kameranın bilgilerine bağlandı. Bu salon MÖ 6. yüzyılın heykelleriyle zamanda donup kalmıştı.

Giriş hölüne geri çıktı, bir kaç şekli bozulmuş metal kasanın üzerinden atlayarak merdivenin başında durdu. Mermer ba-

samaklar kıvrılarak sıra pencereler üzerine oturmuş kubbeli bir sahanlığa varıyordu.

“Giriş salonunun tam üstü olmalı.” Dora kafasını geriye yatırıp flora bezemeli demir korkuluklardan tutarak basamakları teker teker çıktı. Ayağındaki tüy kadar hafif botlar hiç ses çıkarmıyordu. Kendine göre ritmik adımları vardı. Duvar boyunca fresklerden öbek öbek sıra parçalar kalmıştı. Alçı katmanın arkasına sinen rutubet kokusunu algıladı.

Merdiven sahanlığında sağda Helenistik ve Klasik salonları, solda Roma büstleri ve heykelleri salonu vardı. Sağdaki iki kapının tam orta yerinde, yirmi-otuz saniye durup hangisinden başlayacağını düşünürken bir hıçkırık sesi duydu. *Helenistik Periyot MÖ 330-30* yazarı pirinç levha asılı aralık ahşap kapı kanadını itti. Salon tıka basa heykel doluydu. Yer kazanmak kaygısıyla plansız dizilmişlerdi. Aralarından ancak bir kişinin geçeceği kadar mesafe kalmıştı. Dora eğilip tozla kaplı zeminin siyah beyaz geometrik desenli karolarında yerlerinden oynatılmış kaidelerin izlerini inceledi. Önce sergideki tüm taş analiz verilerini kaydetti: Afyon mermeri, su mermeri, Hellas’ın pentelikonu, Paros ve İtalya’nın carera mermerleri.

Ansızın kumaş hışırtısı ve sürtünme sesiyle dikkatini yeniden heykellere yöneltti. Kimi alçak kim yüksek kaideler üzerinde duran figürlerin hepsinin ortak yanı kadın ve çocuk olmalarıydı. Dora kirpiklerini kırıştırdı, iki kaşının arasında hafif bir çıkıntı oluştu. Sesleri ürkütmek istemiyordu. Bol kumaş yığınının sarınmış genç bir kadın heykelinin dibine kadar gitti. Sadece yüzü, elleri ve sandaletli ayakları açıktaydı. Başını hafif yana çevirip çenesini indirmişti. Hüzünlü ifadesinde bakışları uzak bir yerlere dalıp gitmişti. Heykelin

tanrısal yüz hatlarından gözünü alamayan Dora elini uzattı, soluk yanağa parmaklarını değdirdi. Soğuk ve pürüzsüzdü. Yanındaki diğer figür, iki üç yaşlarında, çıplak erkek bir bebektir. Sarı boya kalıntılarının yer yer görüldüğü kıvrıkcık saçları tombul çehresini çevrelemişti. Uzuvarları boğum boğum canlılık doluydu. Elleri arasında bir yılan tutuyordu.

Sonra taburede oturan topuzlu kız çocuğuna yaklaştı. Ayak ayak üstüne atmış, büzgülü elbisesi bir omzundan hafifçe kaymıştı. İnce taneli kristalize yapısıyla Paros mermeri ten rengine öylesine uyum sağlamıştı ki ışığı geçirgenliğiyle damarları görünecek ve her an nefes alacaktı sanki. Kızın topuzundan ensesine birkaç perçem düştü. Ağır çekim kadar yavaş dalgalanmalar halinde bir hareketlenme diğerlerine yayıldı. Hepsi birbirini aktif etmiş gibiydi. Donuk ifadeleri, kayıtsız duruşları antik çağlara aitken içlerinde kıpırdanan bir canlılık ona ulaşmaya çalışıyordu.

Dora göğüs kafesinde ani bir sıkışma hissetti. Kendi de bir heykelmişcesine, hareketsiz kaldı. Sanki zihnine yeni sinyaller ulaşıyordu. *Bavulu al.* Sırtını kapıya dönerek geri geri çıkıp koşarcasına merdivenleri indi. Bıraktığı yerden alüminyum bavulu iki eliyle kaldırıp göğsüne bastırarak tekrar yukarı çıktı. Salona girdiğinde, heykellerin yanında insanlar gördü. Her yaştan kadınlar, kız çocukları ve bebekler. Şaşkınlığını ve heyecanını dizginlemeliydi. Bavulu sakince yere bıraktı. Gördüğü her şey kontrolü dışında beyin dalgalarıyla polis merkezine iletiliyordu. Merakı ağır bastı, bir yolunu bulup zaman kazanmalıydı.

“O bavulu açmayacaksın, değil mi?” Biraz önce yanağına dokunduğu heykelin yanında kısa boylu, orta yaşların-

da görünen bir kadın duruyordu. Başına çektiği çağla yeşili örtüyü indirdi. Dalgalı gür saçları ortadan ayrılmış, arkada kurdeleyle gevşek bağlanmıştı.

“Ben açmasam bile yakında buraya ulaşip kendileri yapar.” Bakışlarını insanların üzerinde gezdirdi. Tedirginlikle, biraz da ilgiyle onu inceliyorlardı.

“Anlamıyor musun, burada hükümleri yok, bu yüzden bavulu seninle gönderdiler.”

Çocuklar kadınlara sokulmuşlardı. Dora hepsinin akraba, anne-kız, teyze veya hala-yeğen olduklarını beynine akan verilerden anlamıştı.

“Bavulu açarsam, içinden çıkan sizi taşa mahkûm olmaksızın kurtaracak.”

“İstemiyoruz! Mermerin içinde hapis değiliz. Dünya'ya ait doğal bir oluşum, bizim için sığınak, bir ev. Elimizden alamazlar. Ne öncekilere izin verdik ne de sana vereceğiz.”

“Benden önce gelenler oldu mu?”

“Evet, hep başarısız oldular. Sonuncusu sensin. Şimdi bavulu sana açtırıp son geliştirdikleri manyetik sonar dalgaları kullanacaklar.”

“Ama bavulda öyle bir şey yok. Bavulu açmadan önce mermerin içine nasıl gizlendiğinizi bilmem gerekiyor.”

“Sana güvenmiyoruz.”

“Anlıyorum. Bavulun içerisinde şırıngalar var. Gerisini ben de bilmiyorum. Komut kapağı açınca otomatik veriliyor.”

Aralarında fısıldaşarak korkulu ifadelerle heykellerine doğru geri çekildiler. Tavandan yansıyan buz mavisi ışık, kadınlarla çocukları mermerin yüzeyi altında titrek gölgeler halinde bir süre aydınlattı. Ve bir kaç nefes alıp verme süresinde beden-

ler mermerle bütünleştiler.

Kadınlardan sadece ilk konuşan geride kalmıştı. “Adın ne?”
“Dora.”

“Benimki Berenike. Seni ikna etmeliyim. İşe kim olduğu-
muz anlatarak başlayacağım.”

“Pek yardım edebileceğimi sanmıyorum. Uzaktan kont-
rollü yapay zeka, yani itaatkârım.”

“Bunu halledebilirim.”

“Nasıl?”

“Yaklaş, diğer androidlerden farklı bir model olsan da,
itaat ve komut mekanizmasını gizledikleri yeri bulabilirim.
Ancak senin yardımınla mümkün, kendini bir kaç saniye
kapatmalısın, yani bir heykel gibi olacaksın.”

Dora hiçbir şey demeden başını iki yana salladı. Çömelerek
alüminyum kilide başparmağını koydu.

“İyi o zaman, Pandora’nın Kutusu açılmalı diye düşünü-
yorsan aç.” Berenike kollarını göğsünde kavuşturdu.

Bavulun üst kapağı yere tok bir sesle düştü. Sünger kapla-
mada yuvalara gizlenmiş 13 boş şırınga vardı. Dora başını
kaldırdı. Soran gözlerle kadına baktı. Ayağa kalkıp önünde
durdu. “Sizi etkisiz hale getirmeden nasıl kan örneği alaca-
đım ki? Direneceğinizi düşünmediler mi? Anlayamıyorum.”

“Bu yüzden 14 yaşında bir kız görünümündesin ya.”
Berenike’nin tatlı sesi yumuşak bir ezgi gibiydi.

“Kapat beni; haydi!” Dora ayağa kalktı, omuzlarını dik-
leştirip sırtını döndü. Başını eğince ensesindeki zarif oyuk
belirginleşti. Bir heykeltraşın elinde yontulmuştu sanki.

Berenike Dora’nın kakülünün altından geçen saç örgüsünün

enseden çıktığı noktaya işaret parmağını sokarak bastırdı. Zaman android için dondu ve kısa süreliğine bir heykele dönüştü. Gözlerini yeniden açtığında, kaslarından geçen elektriklenme hissi avuçlarında toplanmıştı.

Berenike onu omuzlarından tuttu. “Pandora serisi üretimi neden dişil sanıyorsun, bizi hemcinslerimizle kandırmak için. Aslında çok az bir süredir dünyadayız. Gezegenimizle Dünya’nın ortak koloni hazırlıkları için bir süre ailelerimizle burada kalacaktık. Kadınların mermere adapte olma özelliklerini keşfettik. Ne ilginç rastlantıdır ki, insan biçiminde mermer heykellerin olduğu tek gezegen Dünya idi. Ama galaksi komşumuz Dünya ile kendi gezegenimiz bize iyi davranmadı. Fırsatı değerlendirmede gecikmediler. Antik sanatın en güzel örneklerinden mermer heykellere yaklaşıncı farkına vardığımız bu yeteneğimizi hırsları uğruna kullanmak için bizi denek gibi incelemeye başladılar. Testler için tutsak alındık. Kocalarımızdan ayırıp, hamile kalmamızı engellediler. Küçük bir dişil koloni kurduk. Müzeleri mühürleseler de esirleri değildik.”

“Şıringalarla sizden örnekler almam gerekiyor.”

“Biliyorum.”

“Nereye kadar kaçıp saklanacaksınız. Gezegeninize dönezsiniz, Dünya’daysa eski şehirlerin müzelerine dağılmışsınız.”

“Parmaklıkların ötesine geçebilirsek belki...”

“Lazer güvenlik sistemini devre dışı bırakmam mı istiyorsun?”

“Evet, senden öncekiler yapmadılar, yapamadılar. Ama sen farklısın.”

Berenike konuşmaya devam ederken Dora başını iki elinin arasına alarak mırıldandı. “Hayır değilim.”

“Öylesin. Sanırım bir üst modelsin, gelişmiş algıların, farkındalığın var. Bizi kandırabilmen için inandırıcı olman gerekiyordu. İşte burada yaratıcıların istemeden de olsa sana empati duygusunun tohumunu ekmişler.”

“Faydası yok, kısa bir süre sonra buraya varmış olacaklar. Sinyaller yaklaşıyor.”

“Bize taktıkları kimlik çiplerini geçersiz kılabilir misin? O zaman takip edemezler, ha ne dersin? Antik kentin yanıbaşındayız; saklanılacak bir yer buluruz. Ortalık yatışınca müzelerdeki diğerleriyle bağlantıya geçeriz.”

“Yaptım bile. Her şeyi uzun zamandır düşündüğün belli oluyor.”

“Dora, sen bir armağansın, hemcinslerin için bir armağan. Lütfen!”

Kız antik kentin hologramını heykellerin ortasına yansıttı. Salon bulut mavisi ışıkla dolmuştu. Fabrikada yüklenen hafızasındaki arkeoloji bilgilerinin kaçışa faydalı olabileceğini kim tahmin edebilirdi.

“Amfi tiyatro, oraya gitmeliyiz. Hava aracıyla üzerinden geçerken gördüm; arena suyla dolu. Ancak altından mağara-lara giden bir yeraltı geçidi var. Hristiyanların ilk yıllarında kullandıkları kaçış yolu. Fakat zaman çok az kaldı. Yürüme mesafesi 17 dakika. Kent polisinin müzeye varışı 13 dakika.”

“Şu tiyatroya giden kutsal yol değil mi? İki kenarında mermer heykeller sıralanmış. Polis müze içindeyken son 4 dakikayı heykellere saklanarak gideriz.”

Dora sendeleyerek karnını tuttu. “Biraz dur! Sistemimde bir şok dalgası mekanizması geri sayımı başladı. Berenike, asıl Pandora’nın Kutusu benim!”

“Durdurabilir misin? Yoksa hepimiz baygın, savunmasız kalacağız.” Kadının gözleri dolmuştu. Androidi koltuk altlarından kavradı ve tozlu zemine yavaşça oturttu.

“Hemen gidin buradan. Kapatmayı deneyeceğim, başaramazsam manyetik dalgaların bana zarar vermeyeceğini umuyorum. Fakat siz uzaklaşmalısınız. En az 200 metre. Et-kiliyse çapı dardır.” Sesi kesik kesik hıçkırır gibi geliyordu. Bedeni kasılmalarla sarsılırken kakülleri kırlangıç kanatlarını andırıyordu.

* * *

Kadınlar, ikisinin kucığında bebekler ve 4 kız çocuğu merdivenleri inletircesine indiler. Turuncu lazer parmaklıklar kaybolmuş, yüksek pencerelerden parlak gece gökyüzü görünüyordu. Takım Yıldızlar sanki kroki düzeni almış gibiydiler. Müze binası sıra kemerli cephesiyle arkalarında hüzünlü bir gölge halinde giderek silikleşti. Tiyatroya bağlanan taş döşeli yolun iki tarafında sayısız heykel dizilmişti. Arkaik dönemin rahip soyundan gelen erkekler, eşleriyle tahtta oturur figürler olarak betimlenmişlerdi. Berenike ve diğerleri bu hareketsiz beyaz suretlerin içine kaydılar. Kadınlar böylece heykelden heykele geçerek amfi tiyatronun tonozlu geçitlerinden birine gizlendiler.

Berenike suya girerken, şöyle fısıldadı: “Varlığımızı sürdürü-bilmek için zamanın sonsuzluğunu tutan mermer heykellere sığındık. Bedenlerimiz ölü bir zamana ve mekâna ait müzeyi yuvası kabul etti. Diğer müzelerdeki kadınlara ve ailelerine ulaşmak zorundayız. Akılla, asaletle ve güçle, heykellerin içerisinde direneceğiz. Yolumuz kavuşsun, hoşçakal Dora.”

Bir düzine polisin nöbet tuttuğu hava taşıtının ışıkları doğruca müzenin cephesinde gezinirken android karnını tutarak taş yolun başına kadar geldi. Tek isteği, kadınlara yetişmekti.

Dünya mevsimsiz ve toleranssızken bu kadınlar varlıklarını sürdürebilmek için taşın sonsuzluğuna sığındılar. Mermerin şeklini aldıkları anda, yaşamlarında büyük dönemece girdiler. Öteki insanlardan uzağa düştüler, değişimlerini zarafetle taşıyarak sürüldüler, kaçtılar, kayboldular, gene de kendilerini buldular. Mermerin içerisinde öyle saydam ve kırılgan görünüyordı ki... Işığın izini sürer gibi, diğer tarafın görünürlüğü sayesinde yönlerini buldular.

“Dünya mevsimsiz ve toleranssızken, bu kadınlar varlıklarını sürdürebilmek için taşın sonsuzluğuna sığındılar. Mermerin şeklini aldıkları anda, yaşamlarında büyük dönemece girdiler. Öteki insanlardan uzağa düştüler, değişimlerini zarafetle taşıyarak sürüldüler, kaçtılar, kayboldular, gene de kendilerini buldular. Mermerin içerisinde öyle saydam ve kırılgan görünüyorlardı ki... Işığın izini sürer gibi, diğer tarafın görünürlüğü sayesinde yönlerini buldular.”

Başka evrenler bazen uzay boşluğunun uzak köşelerinde, bazen de bahçedeki bir köknarın gövdesindedir. Nesibe Çakır elimizden tutup bizi işte o başka evrenlere götürüyor. Hayal gücümüzle, kitaplara olan sevgimizle, bitkileri tanımamızla, denizlere açılma arzumuzla geçebileceğimiz kapılardan bahsediyor. Bizi bu kapılara inandırıyor. Ki ütopya biraz da kapılarla ilgili değil midir?

ayizi kitap

ISBN 978-605-2277-11-9

